

### 10.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

Aleja prowadząca do folwarku

### 10.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto zachowaną część przysiółka wraz z terenem dawnego folwarku i prowadzącą doń aleją.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest więc lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Na terenie dawnego folwarku obowiązują następujące zalecenia:

- o należy zachować historyczną zabudowę;
- o lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej. Formą architektoniczną winna ona nawiązywać do zabudowy historycznej;
- o należy zachować w całości majdan folwarczy;
- o zakazuje się budowy silosów na podwórzach folwarcznych; budowę silosów w tych zespołach dopuszcza się jedynie jako wbudowane w obiekty folwarczne.

Nowowznoszone w strefie „B” ochrony konserwatorskiej obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregowki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

### 10.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

#### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek.

### 10.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

podany w części dotyczącej Grabowna Małego.

**10.1.7 Inne uwagi i zalecenia:**

Aleję należy zachować i nie zbliżać zbyt blisko do niej zabudowy. Wskazane jest uzupełnienie drzewostanu nowymi, odpowiednimi nasadzeniami.

**10.2 GRABOWNO MAŁE****USTALENIA KONSERWATORSKIE:****10.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:**

- Kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. z cmentarzem i wyposażeniem, nr 22; drewno, 2. poł. XVIII w.  
nr decyzji o wpisie do rejestru zabytków: 1177 z dnia 02.12.1964 r.
- Kurhan, położony w lesie na południe od zachodniego krańca wsi, w pobliżu przebiegającej tamtędy linii kolejowej

**10.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	cmentarz kat.	na wsch. od wsi	2 poł. XIX	
a.	kaplica cmentarna		k. XIX, ok. 1910	
2.	d. cmentarz ewang.	na wsch. od wsi	XIX	
3.	dom mieszk.	Nr 19	1889	
4.	dom mieszk.	Nr 20	ok. 1900	
a.	bud. gosp.	Nr 20	ok. 1900	
5.	szkoła podstawowa	Nr 21	ok. 1925	
6.	dom mieszk.	Nr 25	ok. 1890	
a.	bud. gosp.	Nr 25	1934	
7.	dom mieszk.	Nr 27	ok. 1900	
8.	dom mieszk.	Nr 34-35	k. XIX	
a.	bud. gosp.	Nr 34-35	XIX/XX	
9.	dom mieszk.	Nr 37	1933	
a.	stodoła	Nr 37	1882	
10.	dom mieszk., d. zajazd	Nr 39	p. XX	
11.	dom mieszk.	Nr 40	1930	
12.	dom mieszk.	Nr 47	ok. 1910	
13.	dom mieszk.	Nr 48	ok. 1910	
14.	dom mieszk.	Nr 54	ok. 1910	
15.	stodoła	Nr 56	2 poł. XIX	
16.	dom mieszk.	Nr 60	1900-10	

**10.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:**

- d. cmentarz katolicki, ob. miejsce pocmentarne w centrum wsi, przy kościele filialnym ok. 1500 r., zlikwidowany przed 1945 r.
- d. cmentarz ewangelicki, zapełniony, zamknięty ok. 500 m na wschód od wsi, przylegający od zachodu do cmentarza katolickiego XIX w.

- o d. cmentarz katolicki, czynny  
ok. 500 m na wschód od wsi, przylegający od wschodu do cmentarza ewang.  
2. poł. XIX w.

#### 10.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto całe założenie ruralistyczne wraz z działkami siedliskowymi oraz z dawnymi młynami położonymi na północ od zachodniego krańca wsi jak również teren dawnych cmentarzy na wschód od miejscowości.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji. Dopuszcza się łączenie ich przecznicami.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy utrzymać i kontynuować linię zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” - wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, ewentualnie zieleń urządzoną.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

##### Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto zespół związany z dawnym młynem, usytuowanym na południe od zachodniego krańca miejscowości, oraz przebieg cieków wodnych łączących oba dawne zespoły młyńskie. Zabudowę należy lokalizować wzdłuż istniejącej drogi.

##### Strefa „B’ i „K”

W strefie „B” ochrony konserwatorskiej dla założenia ruralistycznego oraz w strefie „K” ochrony krajobrazu kulturowego nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp. ) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;

- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregowki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Dopuszczalne są materiały współczesne, np. beton. Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

### 10.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

#### Strefa „W”

Strefami „W” ochrony reliktywów archeologicznych objęto:

- o kurhan, położony w lesie na południe od zachodniego krańca wsi, w pobliżu przebiegającej tamtędy linii kolejowej,
- o dawny cmentarz ewangelicki wraz z zespołem kościoła

#### Strefa „OW”

Wyznaczono strefę „OW” obserwacji archeologicznej, obejmującą zabudowę wsi, aż po drogi gospodarcze ograniczające od północy i od południa działki siedliskowe, stanowiące równocześnie stanowisko archeologiczne nr 10/21/74-32 AZP. Drugą strefą „OW” objęto dawny zespół młynów objęty strefą „K”.

### 10.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

#### GRABOWNO MAŁE

##### Obszar AZP 74-32

- |                                               |                            |                       |                                                                                    |
|-----------------------------------------------|----------------------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| 1                                             | Grabowno Małe              | nr 1/4/74-32 AZP      | • znalezisko luźne z epoki kamienia<br>osada ? z okresu wczesnego<br>średniowiecza |
| 2                                             | Grabowno Małe              | nr 9/3/74-32 AZP      | • ślad osadnictwa z epoki kamienia                                                 |
| 3                                             | Grabowno Małe              | nr 10/21/74-32<br>AZP | • wieś średniowieczna i nowożytna                                                  |
| 4                                             | Grabowno Małe-<br>Brodowce | nr 11/22/74-32<br>AZP | • ślad osadnictwa z okresu późnego<br>średniowiecza i nowożytnego                  |
| <b>Stanowiska bez określonej lokalizacji:</b> |                            |                       |                                                                                    |
| 5                                             | Grabowno Małe              | nr 4/16/74-32<br>AZP  | • nieokreślony rodzaj stanowiska z<br>okresu neolitu                               |
| 6                                             | Grabowno Małe              | nr 5/17/74-32<br>AZP  | • nieokreślony rodzaj stanowiska z<br>okresu neolitu                               |
| 7                                             | Grabowno Małe              | nr 6/18/74-32<br>AZP  | • nieokreślony rodzaj stanowiska z<br>epoki brązu                                  |

##### Obszar AZP 75-32

- |   |               |                  |                                                                              |
|---|---------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| 8 | Grabowno Małe | nr 2/3/75-32 AZP | • ślad osadniczy z okresu neolitu<br>• osada kultury łużyckiej z epoki brązu |
| 9 | Grabowno Małe | nr 3/4/75-32 AZP | • kurhan kultury łużyckiej z II-III<br>okresu epoki brązu                    |

*h/k*

- |    |               |                  |                                                                                                                                                      |
|----|---------------|------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10 | Grabowno Małe | nr 7/5/75-32 AZP | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul> |
| 11 | Grabowno Małe | nr 8/6/75-32 AZP | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza?</li> </ul>                                                |
| 12 | Grabowno Małe |                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• kościół wraz z kościołem przykościelnym</li> </ul>                                                          |

#### 10.2.7 Inne uwagi i zalecenia:

Ochronie podlega układ dróg, składający się z dróg przebiegających przez samą wieś oraz obu dróg gospodarczych ograniczających od północy i od południa działki siedliskowe.

## 11.1 KOLONIA GRABOWNO WIELKIE (KLIN, KOLONIA GRABOWA)

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

11.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

11.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	stodoła	między nr 2-4	ok. 1925	
2.	dom mieszk.	Nr 4	ok. 1900	
a.	bud. gosp.	Nr 4	k. XIX	
3.	dom mieszk.	Nr 7	ok. 1920	
4.	dom mieszk.	Nr 10	ok. 1900	
5.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1900	
a.	bud. gosp.	Nr 11	ok. 1900	
b.	stodoła	Nr 11	ok. 1900	

11.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

11.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto cały przysiółek wraz z działkami siedliskowymi. Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy oraz jej zagrodowy charakter poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (np. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi, także gruntowe, międzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

#### 11.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek.

#### 11.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

podany w części dotyczącej Grabowna Wielkiego.

## 11.2 GRABOWNO WIELKIE (GRABOWNO DUŻE)

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

#### 11.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:

- o Kościół filialny p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej XVIIw., XX w.; mur.  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr: 551/W z dnia 17.02.1984 r.
- o Zespół dworski w granicach działek nr 325 i 336:
  - piwnice dworu: mur./szach., 1680 r., 1927 r.; ob. **Część naziemna dworu skreślona z rejestru zabytków, ob. jako relikt.**
  - park i relikt ogrodu ozdobnego  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr: 627/W z dnia 11.04.1990 r.
- o Grodzisko, położone w lesie na północny zachód od wsi, w pobliżu przebiegającej tamtędy linii kolejowej;  
decyzja nr 110/Arch z dnia 21.04.1965 r.

- o Waly ziemne, średniowieczne - położone w lesie na północ od zachodniego krańca wsi – stanowisko archeologiczne nr 32/43/75-32 AZP decyzja nr 401/Arch/1968 z dnia 17.12.1968 r.

### 11.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz ewang.		2 poł. XIX	
2.	cmentarz kat. par.	na pn.-wsch. od wsi	2 poł. XIX	
3.	zespół dworski:			
b.	spichlerz ( <i>spalony</i> )		ok. 1870	
c.	młyn, ob. warsztat		ok. 1870	
d.	obora		k. XIX, ok. 1920	
4.	bud. stacji PKP		ok. 1910	
a.	kolejowa wieża ciśnień		ok. 1905	
b.	lokomotywnia, ob. Klub Rolnika		p. XX	
5.	dom mieszk.	Nr 11	1932	
6.	dom mieszk.	Nr 16	p. XX	
7.	dom mieszk.	Nr 27	ok. 1930	
8.	dom mieszk.	Nr 29	ok. 1920	
9.	dom mieszk.	Nr 30	p. XX	
10.	dom mieszk.	Nr 31	p. XX	
a.	stodoła	Nr 31	ok. 1925	
11.	dom mieszk., sklep	Nr 32	p. XX	
12.	dom mieszk.	Nr 34	p. XX	
13.	dom mieszk.	Nr 36	ok. 1900	
14.	dom mieszk.	Nr 39	1899	
15.	dom mieszk.	Nr 47	1 poł. XIX	
16.	dom mieszk.	Nr 52	ok. 1910	
17.	dom mieszk.	Nr 53	p. XX	
18.	dom mieszk.	Nr 68	p. XX	
19.	dom mieszk.	Nr 69	ok. 1910	
20.	dom mieszk.	Nr 78	ok. 1930	
21.	dom mieszk.	Nr 79	poł. XIX	
a.	stodoła	Nr 79	2. poł. XIX	
22.	dom mieszk.	Nr 84	p. XX	
23.	dom mieszk.	Nr 85	1. poł. XIX	
24.	dom mieszk.	Nr 91	ok. 1910	
25.	dom mieszk.	Nr 92	poł. XIX	
26.	dom mieszk.	Nr 93	XIX/XX	
27.	dom mieszk.	Nr 98	p. XX	
28.	dom mieszk., ob. poczta	Nr 101	ok. 1930	
29.	dom mieszk., ob. ZOZ	Nr 112	ok. 1910	
30.	dom mieszk.	Nr 117	ok. 1920	
31.	dom mieszk.	Nr 118	ok. 1930	
32.	dom mieszk.	Nr 119	ok. 1920	
33.	kuźnia		ok. 1860	

### 11.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- o Park podworski wraz z relikdami ogrodów ozdobnych wpisany do rejestru zabytków decyzją nr: 627/W z dnia 11. 04. 1990 r.
- o d. Cmentarz ewangelicki, ob. miejsce pocmentarne przy kościele, dz. nr 323 2. poł. XIX w.  
połączony widokowo z nowym cmentarzem
- o d. Cmentarz ewangelicki, ob. parafialny na północny wschód od wsi, dz. nr 194 2. poł. XIX w.  
połączony widokowo z kościołem (d. ewangelickim)

#### 11.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „A”

Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto obszar i obiekty wpisane do rejestru zabytków, tj. zespół dworsko-parkowy oraz kościół wraz z terenem przykościelnym, dawnym cmentarzem.

##### Strefa „B”

Wyznaczono dwie strefy „B” ochrony konserwatorskiej: jedną dla całego założenia ruralistycznego z wyłączeniem folwarku oraz drugą dla zespołu dworca PKP z okoliczną zabudową.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków ( np. należy dobudować czwarty bok prostokąta ).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez sytuowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, położonych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” - wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, ewentualnie zieleń urządzoną.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji. Dopuszcza się łączenie ich przecznkami.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),



- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

W strefie „B” wyznaczonej dla części południowej, w okolicy dworca PKP, nowowznoszone obiekty winny się charakteryzować poniższymi cechami:

- o niewielkimi gabarytami,
  - o drobną formą architektoniczną,
  - o wysokością do dwóch kondygnacji i ewentualnie trzecią w dachu,
  - o dachami stromymi, o kącie nachylenia ok. 25° - 45°, dwuspadowymi, symetrycznymi. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
  - o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły. Szeregówki lub bloki wykluczone,
  - o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.
- Także na obszarze tej części wsi, w południowo-wschodniej „odnodze” strefy „B”, zlokalizowana jest zabudowa zagrodowa. Dla niej obowiązują zalecenia jak dla założenia ruralistycznego.

#### Strefa „E”

Strefą „E” ochrony ekspozycji objęto teren położony na wschód od grodziska i zgrupowania stanowisk archeologicznych. Strefa ta ma na celu ochronę i zachowanie możliwości wyeksponowania terenu, objętego strefą „W” ochrony reliktywów archeologicznych, na którym już zidentyfikowano: gród, osady przygodowe, relikty młynów, grobli i stawów, wskazujące na istniejący tu niegdyś zespół osadniczy. Na obszarze tej strefy „E” obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji inwestycji kubaturowych lub innych barier optycznych.

#### **11.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**

##### Strefa „W”

Strefą „W” ochrony reliktywów archeologicznych objęto:

- o grodzisko wraz z grupą stanowisk archeologicznych, zlokalizowane na północny zachód od wsi, po obu stronach przebiegającej tamtędy linii kolejowej,
- o stanowisko archeologiczne obejmujące wały średniowieczne, usytuowane na zachód od wsi, przy drodze do Bukowinki,
- o kościół z terenem dawnego cmentarza przykościelnego,
- o dawny cmentarz ewangelicki.

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne. Strefa ta stanowi równocześnie stanowisko archeologiczne nr 31/42/75-32 AZP.  
Strefa OW obejmuje teren wsi (stanowisko) wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostek MN, Mnu, Up, NU<sub>p</sub>, UO.

### 11.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

#### GRABOWNO WIELKIE

##### Obszar AZP 75-32

- |   |             |                                                                           |                                                                                                                                                                                                 |
|---|-------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Grabowno W. | nr 1/7/75-32 AZP                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• cmentarzysko kultury łużyckiej</li> <li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> </ul> |
| 2 | Grabowno W. | nr 2/8/75-32 AZP                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego</li> </ul>                                                                                     |
| 3 | Grabowno W. | nr 3/9/75-32 AZP                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa z okresu neolitu</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza</li> </ul>                                                |
| 4 | Grabowno W. | nr 4/10/75-32 AZP<br>Rejestr Zabytków<br>110/Arch/1965 z<br>21.04.1965 r. | <ul style="list-style-type: none"> <li>• grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> </ul>                                                                                       |
| 5 | Grabowno W. | nr 5/11/75-32 AZP                                                         | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu neolitu</li> <li>• cmentarzysko z epoki brązu</li> </ul>                                                                                |

6	Grabowno W.	nr 6/12/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> <li>• osada z okresu średniowiecza</li> </ul>
7	Grabowno W.	nr 7/13/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (VIII-1. poł. X w.)</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (2. poł. X w.-XI w.)</li> <li>• osada z okresu średniowiecza</li> </ul>
8	Grabowno W.	nr 8/14/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej</li> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> </ul>
9	Grabowno W.	nr 17/23/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa kultury przeworskiej ? z okresu wpływów rzymskich ?</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza ?</li> </ul>

10	Grabowno W.	nr 18/24/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej, z okresu wpływów rzymskich (faza D)</li> <li>• ślad osadnictwa kultury łużyckiej</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (XII-XIII w.)</li> </ul>
11	Grabowno W.	nr 19/25/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej, z okresu wpływów rzymskich (faza D)</li> <li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li> </ul>
12	Grabowno W.	nr 20/26/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (XI - 1. poł. XIII w.)</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul>
13	Grabowno W.	nr 21/27/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza</li> </ul>
14	Grabowno W.	nr 22/28/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (2. poł. X - XII w.)</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul>
15	Grabowno W.	nr 23/29/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (2. poł. X - XII w.)</li> </ul>
16	Grabowno W.	nr 24/30/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej, z okresu wpływów rzymskich (faza C-D)</li> <li>• ślad osadnictwa kultury łużyckiej</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul>
17	Grabowno W.	nr 25/31/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> </ul>
18	Grabowno W.	nr 26/32/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza (VI-IX w.)</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul>
19	Grabowno W.	nr 27/33/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury łużyckiej z epoki brązu</li> <li>• osada kultury przeworskiej ?</li> <li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li> <li>• osada z okresu wczesnego średniowiecza</li> </ul>
20	Grabowno W.	nr 28/34/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej, z wczesnej fazy okresu wpływów rzymskich</li> </ul>
21	Grabowno W. - Kolonia Grabowno	nr 29/39/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa z późnego średniowiecza</li> </ul>
22	Grabowno W.	nr 30/41/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu,</li> </ul>
23	Grabowno W.	nr 31/42/75-32 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wieś średniowieczna i nowożytna</li> </ul>

L. 60

24	Grabowno W.	nr 32/43/75-32 AZP Rejestr Zabytków 401/Arch/1968 z 17.12.1968 r.	• wały ziemne, średniowiecze
<b>Stanowiska bez określonej lokalizacji:</b>			
25	Grabowno W.	nr 9/15/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
26	Grabowno W.	nr 10/16/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki kamienia
27	Grabowno W.	nr 11/17/75-32 AZP	• ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu
28	Grabowno W.	nr 12/18/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej
29	Grabowno W.	nr 13/19/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej
30	Grabowno W.	nr 14/20/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki kamienia
31	Grabowno W.	nr 15/21/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki kamienia
32	Grabowno W.	nr 16/22/75-32 AZP	• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
33	Grabowno W.		• zabytkowe cmentarze

**11.2.7 Inne uwagi i zalecenia:**

Ochronie podlega układ dróg w północnej części wsi.

Na terenie miejscowości znajdują się dwie dominanty wysokościowe: kolejowa wieża ciśnień oraz wieża kościelna.

## 12.1 BRZEZINA (BRZEZINY)

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:****12.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:**

- o Proponuje się wpisanie spichlerza w folwarku (nr 13) do rejestru zabytków.

**12.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie
1.	zespół folwarczny:	Nr 13	
a.	bud. Mieszk.	Nr 13	1934
b.	spichlerz	Nr 13	1811, poł. XIX
c.	bud. Gosp.	Nr 13	I. 30-te XX
d.	stodoła	Nr 13	I. 30-te XX
2.	dom mieszk.	Nr 2	1932
a.	bud. Gosp.	Nr 2	1932
3.	dom mieszk.	Nr 4	I. 20-30-te XX
a.	szopa	Nr 4	

4. bud. Gospo. - inwentarski na pn-wsch.  
Krańcu wsi

#### 12.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

#### 12.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

Strefami „B” ochrony konserwatorskiej objęto dawną owczarnię *Rizisken*, folwark oraz zagrody na południowym krańcu przysiółka. Obowiązują tu następujące zalecenia:

- o należy zachować istniejącą historyczną zabudowę;
- o rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno-architektonicznej; całość należy przedstawić i uzgodnić z właściwym WKZ;
- o lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej. Formą architektoniczną winna ona nawiązywać do zabudowy historycznej;
- o należy zachować w całości majdan folwarczny; a zwłaszcza jego jedność optyczną. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na nim nowej zabudowy, wydzielanie działek wysokimi ogrodzeniami, sytuowanie tu zieleni wysokiej lub innych obiektów optycznie niszczących przestrzeń majdanu;
- o zakazuje się budowy silosów na podwórzach folwarcznych; budowę silosów w tych zespołach dopuszcza się jedynie jako wbudowane w obiekty folwarczne. Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ok.) i krajobrazem poprzez:
  - o niewielkie gabaryty,
  - o drobną formę architektoniczną,
  - o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
  - o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

#### 12.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefami „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek dawną owczarnię *Rizisken* oraz dawny folwark.

#### 12.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

**ŁAZISKO-BRZEZINA**  
Obszar AZP 73-33

- 1 Łazisko-Brzezina nr 8/8/73-33 AZP
- ślad osadnictwa z epoki pradziejowej
  - osada ? z epoki brązu – okres halszacki

#### 12.1.7 Inne uwagi i zalecenia:

Wskazane jest, aby nowowznoszone obiekty były zharmonizowane z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ok.) i krajobrazem poprzez: niewielkie gabaryty, nieznaczną wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu), dachy strome, budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub zestawionych ze sobą prostokątów.

## 12.2 JEZIORA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

- 12.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.
- 12.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków: brak.
- 12.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.
- 12.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej: nie wyznaczono.
- 12.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:  
Strefa „OW”  
 Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek.
- 12.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych: podany w części dotyczącej Łaziska.
- 12.2.7 Inne uwagi i zalecenia:  
 Wskazane jest, aby nowowznoszone obiekty były zharmonizowane z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ok.) i krajobrazem poprzez: niewielkie gabaryty, nieznaczną wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu), dachy strome, budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub zestawionych ze sobą prostokątów.

## 12.3 POREBY

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

- 12.3.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.
- 12.3.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	zespół mieszk.- gosp.	Nr 3	2 poł. XIX, 1895	
a.	dom mieszk.	Nr 3		
b.	szopa/stodoła	Nr 3		
c.	bud. Gosp.	Nr 3		
2.	dom mieszk.	Nr 4	ok. 1860	
a.	bud. Gosp.	Nr 4	ok. 1910	
3.	dom mieszk.	Nr 5	2 poł. XIX	
4.	dom mieszk.	Nr 6	l. 20-te XX	

a.	bud. Gosp.	Nr 6	l. 20-te XX
5.	dom mieszk.- gosp.	Nr 7	1906
6.	dom mieszk.- gosp.	Nr 8	l. 20-te XX
7.	dom mieszk.	Nr 9	ok. 1910
8.	dom mieszk.- gosp.	Nr 10	l. 20-te XX
9.	bud. Inwentarski	za nr 10	l. 30-te XX
10.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1910

### 12.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

### 12.3.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto cały przysiółek. Na tym obszarze należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków ( k. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej. Tam, gdzie jest to logiczne i możliwe, należy kontynuować istniejące linie zabudowy.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowe obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia Ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Wskazane jest stosowanie ceglanego lica ścian zewnętrznych. Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

### 12.3.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

#### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek.

### 12.3.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

**ŁAZISKO-PORĘBY****Obszar AZP 73-33**

- |   |                |                  |                                                                                                                                                                                                                                       |
|---|----------------|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Łazisko-Poręby | nr 5/3/73-33 AZP | • osada produkcyjna ? o nieokreślonej chronologii                                                                                                                                                                                     |
| 2 | Łazisko-Poręby | nr 6/4/73-33 AZP | • ślad osadnictwa z okresu średniowiecznego                                                                                                                                                                                           |
| 3 | Łazisko-Poręby | nr 3/5/73-33 AZP | • znalezisko luźne z epoki neolitu<br>• znalezisko luźne z epoki brązu – okres halsztacki<br>• osada kultury łużyckiej z III-V okresu epoki brązu<br>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej<br>• ślad osadnictwa z okresu nowożytnego |
| 4 | Łazisko-Poręby | nr 4/6/73-33 AZP | • osada ? kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (IV w.)                                                                                                                                                                     |
| 5 | Łazisko-Poręby | nr 7/7/73-33 AZP | • ślad osadnictwa kultury łużyckiej, z epoki brązu okres halsztacki<br>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza                                                                                                               |

## 12.4 ŁAZISKA (ŁAZISKO)

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:**

12.4.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

12.4.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	zespół mieszk.- gosp.:	Nr 1	1920	
a.	dom mieszk.	Nr 1	1920	
b.	bud. gosp.	Nr 1	1920	
c.	stodoła	Nr 1	1920	
2.	dom mieszk.	Nr 2	1931	
3.	dom mieszk.	Nr 4	l. 20-te XX	
4.	dom mieszk.	Nr 5	1926	
5.	dom mieszk.	Nr 6	1926	
a.	bud. gosp.	Nr 6	1926	
6.	dom mieszk.	Nr 8 (?)	1927	
a.	bud. gosp.		1885	
7.	Zespół mieszk.- gosp.:	Nr 9	Ok. 1928	
a.	dom mieszk.	Nr 9	Ok. 1928	
b.	bud. gosp.	Nr 9	Ok. 1928	
c.	stodoła	Nr 9	Ok. 1920	
8.	dom mieszk.	Nr 10	l. 20-30-te XX	



a.	bud. gosp.	Nr 10	l. 20-30-te XX
9.	zespół mieszk.- gosp.:	Nr 13	1933
a.	dom mieszk.	Nr 13	1933
b.	stodoła	Nr 13	1933
c.	gud. gosp.	Nr 13	1933
10.	dom mieszk.	Naprzeciw nr 13	1920-30
a.	stodoła	naprzeciw nr 13	1920-30
11.	zespół mieszk.- gosp.:	Nr 15	1928
a.	dom mieszk.	Nr 15	1928
b.	stodoła	Nr 15	1928
c.	bud. Gosp.	Nr 15	1928
12.	dom mieszk., d. szkoła	Nr 17	Ok. 1905
a.	bud. Gosp.	Nr 17	Ok. 1905
13.	dom mieszk.	Nr 18	Ok. 1920
a.	bud. Gosp.	Nr 18	1932

#### 12.4.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

#### 12.4.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto całe założenie ruralistyczne wraz z działkami siedliskowymi. Na obszarze tej strefy należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” – wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, ewentualnie zielenią urządzone.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Siegacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ok.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),

- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

#### 12.4.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne. Strefa ta stanowi równocześnie stanowisko archeologiczne nr 9/24/73-33 AZP.

Strefa OW obejmuje teren wsi (stanowisko) wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostki MN.

#### 12.4.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

### ŁAZISKO

#### Obszar AZP 73-33

- |   |         |                      |                                   |
|---|---------|----------------------|-----------------------------------|
| 1 | Łazisko | nr 9/24/73-33<br>AZP | • wieś średniowieczna i nowożytna |
|---|---------|----------------------|-----------------------------------|

#### Stanowiska bez określonej lokalizacji:

- |   |         |                       |                                                |
|---|---------|-----------------------|------------------------------------------------|
| 2 | Łazisko | nr 1/9/73-33 AZP      | • osadnictwo z okresu późnego średniowiecza    |
| 3 | Łazisko | nr 2/10/73-33<br>AZP  | • znalezisko luźne z okresu neolitu            |
| 4 | Łazisko | nr 10/26/73-33<br>AZP | • grób szkieletowy o nieokreślonej chronologii |
| 5 | Łazisko | nr 11/27/73-33<br>AZP | • grób szkieletowy o nieokreślonej chronologii |

## 13.1 WESÓŁKA (MOSZYCE-WESÓŁKA)

#### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

13.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

13.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 1	k. XIX	
2.	młyn z bud. Mieszk.	Nr 2	k. XIX, 1910-20	

**13.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.**

**13.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:**

Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto dawny młyn oraz dwie położone w pobliżu zagrody. Należy utrzymać charakter przysiółka i jego bardzo luźną zabudowę. W przypadku lokowania nowej zabudowy należy ją sytuować na dużych działkach i nadać jej następujące cechy:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia około 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

**13.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**

Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek z otoczeniem oraz stanowiskami archeologicznymi.

**13.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

podany w części dotyczącej Moszyc.

## 13.2 MOSZYCE

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:**

**13.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:**

- o Gródek stożkowaty z okresu średniowiecza – stanowisko archeologiczne nr 1/12/74-33 AZP  
decyzja nr 3/Arch/2000 z dnia 28.03.2000 r.
- o Osada z okresu neolitu – stanowisko archeologiczne nr 4/11/74-32 AZP  
decyzja nr 347/Arch/1968 z dnia 05.04.1968 r.

**13.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz ewangelicki	Na pn.-zach. skraju wsi	2 poł. XIX	
2.	dom mieszk.	Nr 3	p. XX	
a.	bud. gosp.	Nr 3	p. XX	

*L. / 14*

3.	dom mieszk.	Nr 4	p. XX
a.	bud. gosp.	Nr 4	p. XX
4.	dom mieszk.	Nr 5	k. XIX
a.	stodoła	Nr 5	k. XIX
5.	dom mieszk.	Nr 9	p. XX
a.	bud. gosp.	Nr 9	p. XX
6.	dom mieszk.	Nr 10	k. XIX
a.	bud. gosp.	Nr 10	k. XIX
7.	dom mieszk.	Nr 12	k. XIX
a.	bud. gosp.	Nr 12	k. XIX
8.	bud. gosp.	Nr 17	
9.	dom mieszk.	Nr 18	
10.	zespół mieszk.- gosp.	Nr 22	
a.	dom mieszk.	Nr 22	
b.	bud. gosp. I	Nr 22	
c.	bud. gosp. II	Nr 22	
11.	dom mieszk.	Nr 26	
12.	dom mieszk.	Nr 32	
13.	dom mieszk.	Nr 30	
14.	dom mieszk.- gosp.	Nr 33	k. XIX
15.	dom mieszk.	Nr 34	
16.	dom mieszk.	Nr 35	
17.	dom mieszk.- gosp.	Nr 38	l. 30-te XX
18.	dom mieszk. I bud. Gosp. Spółdzielni SKORPOL		

### 13.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- o d. Cmentarz ewangelicki,  
przy zachodnim skraju szosy do Goszcza, dz. nr 66  
prawdopodobnie 2. poł. XIX w.

### 13.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto całe założenie ruralistyczne wraz z dawnym folwarkiem.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest więc lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (k. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” – wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, ewentualnie zieleni urządzoną.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji. Dopuszcza się łączenie ich przecznicami.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Na terenie dawnego folwarku obowiązują następujące zalecenia:

- o należy zachować istniejącą zabudowę;
- o rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno-architektonicznej; całość należy przedstawić i uzgodnić z właściwym WKZ;
- o lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej. Formą architektoniczną winna ona nawiązywać do zabudowy historycznej;
- o należy zachować w całości majdan folwarczny;
- o zakazuje się budowy silosów na podwórzach folwarcznych; budowę silosów w tych zespołach dopuszcza się jedynie jako wbudowane w obiekty folwarczne.

W strefie „B” ochrony konserwatorskiej nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony ok.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

### 13.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

#### Strefa „W”

Strefami „W” ochrony reliktywów archeologicznych objęto

- o grodzisko, położone w centrum wsi, obok dawnego folwarku
- o dawny cmentarz położony na zachód od wsi.

#### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne wraz z dawnym cmentarzem położonym na zachód od wsi.

Strefa OW obejmuje teren wsi (stanowisko) wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostek MN, UP, Mnu.

### 13.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

#### MOSZYCE

##### Obszar AZP 74-32

- |   |         |                                                      |                                                                                           |
|---|---------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Moszyce | nr 2/10/74-32<br>AZP                                 | • osada ? z okresu mezolitu                                                               |
| 2 | Moszyce | nr 4/11/74-32<br>AZP                                 | • osada z okresu neolitu                                                                  |
|   |         | Rejestr Zabytków<br>347/Arch/1968 z<br>05.04.1968 r. |                                                                                           |
| 3 | Moszyce | nr 3/12/74-32<br>AZP                                 | • osada ? z okresu mezolitu                                                               |
| 4 | Moszyce | nr 6/24/74-32<br>AZP                                 | • ślad osadnictwa z epoki kamienia<br>• ślad osadnictwa z okresu późnego<br>średniowiecza |

##### Obszar AZP 74-33

- |   |         |                                                    |                                                                                                          |
|---|---------|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5 | Moszyce | nr 1/12/74-33<br>AZP                               | • gródek stożkowy z okresu<br>średniowiecza                                                              |
|   |         | Rejestr Zabytków<br>3/Arch/2000 z<br>28.03.2000 r. |                                                                                                          |
| 6 | Moszyce | nr 5/13/74-33<br>AZP                               | • osada hutnicza? Z okresu<br>wpływów rzymskich<br>• ślad osadnictwa z okresu<br>wczesnego średniowiecza |
| 7 | Moszyce |                                                    | • dawny cmentarz                                                                                         |

## 14.1 ŚWINIARY

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

14.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

14.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 4	p. XX	
a.	bud. gosp.	Nr 4	p. XX	

14.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

14.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

### Strefa „K”

Strefami „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto zachowane zabudowania przysiółka. Należy zachować charakter tej zabudowy. Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp. ) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia k. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### 14.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefami „OW” obserwacji archeologicznej objęto teren przysiółka wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym (cały obszar jednostki MN).

#### 15.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych: podany w części dotyczącej Nowej Wsi.

## 14.2 KUŹNIA GOSZCZAŃSKA (KUŹNICA GOSZCZAŃSKA)

### UWAGA:

Zważywszy na podobieństwa w nazewnictwie Kuźni Goszczańskiej (*Goschützhammer*) oraz Starej Kuźni (*Althammer, Heinrichshütte*), a także ze względu na dane źródłowe, podawane do 1845 r. dla dóbr w Kuźni Goszczańskiej, natomiast od 1891 r. dla Starej Kuźni wnioskować można, że od 1787 r. miejscowości te stanowiły jeden majątek. Jednakże domniemanie to nie jest potwierdzone źródłowo.

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

#### 14.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

- o Obozowisko z okresu mezolitu – stanowisko archeologiczne nr 1/9/74-32 AZP; decyzja nr 346/Arch/1968 z dnia 27.09.1968 r.

#### 14.2.2 Konserwatorski spis zabytków architektury i budownictwa:

h. / 60

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz ewang.	na wsch. od wsi	1 poł. XIX	
2.	dom mieszk.	Nr 2	ok. 1915	
a.	stodoła	Nr 2	ok. 1915	
b.	obora	Nr 2	ok. 1915	
3.	zagroda:	Nr 9		
a.	obora	Nr 9	ok. 1910	
b.	stodoła	Nr 9	ok. 1910	
4.	dom mieszk.	Nr 10	ok. 1910	
a.	stodoła	Nr 10	k. XIX	
b.	bud. inwentarski	Nr 10	ok. 1910	
5.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1920	

: na terenie tego obrębu nie ma żadnego cmentarza; ewidencja zabytków cytowana jest za wykazem otrzymanym z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

#### 14.2.3 Cmentarze oraz objekty i obszary zieleni chronionej: brak.

#### 14.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „K”

**Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto cały przysiółek wraz z otuliną.**

**W strefie tej nowa zabudowa winna być lokowana na pustych działkach, znajdujących się pomiędzy działkami już zabudowanymi. Nowowznoszone objekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:**

- niewielkie gabaryty,
- drobną formę architektoniczną,
- niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### 14.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały przysiółek wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym, cały obszar jednostki MN skoncentrowany przy obszarze wsi oraz dawne wyrobiska i zgrupowania stanowisk archeologicznych. Strefa ta stanowi równocześnie stanowisko archeologiczne nr 19/25/74-32 AZP.

#### 14.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

podany w części dotyczącej Goszcza.



## 14.3 NOWA WIEŚ GOSZCZAŃSKA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

14.3.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

14.3.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz ewang.	Na wsch. Od wsi	2 poł. XIX	
2.	szkoła	Nr 2	ok. 1920	
a.	bud. gosp.	Nr 2	ok. 1920	
3.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1915	
4.	dom mieszk.	Nr 28	ok. 1915	
5.	dom mieszk.	Nr 30	ok. 1920	
6.	zespół mieszk.-gosp.:	Nr 34		
a.	oficyna mieszk.	Nr 34 a	p. XX	
b.	bud. mieszk.	Nr 34	ok. 1920	
c.	obora	Nr 34	ok. 1920	
d.	bud. gosp.	Nr 34 d	p. XX	
7.	dom mieszk.	Nr 36	ok. 1910	

14.3.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- o d. cmentarz ewangelicki na wschód od wsi  
2. poł. XIX w.

14.3.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto całą wieś w obrębie działek siedliskowych wraz z drogami gospodarczymi ograniczającymi je od południa i północy.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji. Dopuszcza się łączenie ich przecznkami.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły

logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków ( k. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” – wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, także zieleń urządzoną.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp. ) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia k. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, o funkcjach gospodarczych, komunikacyjnych. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

Na terenie dawnego folwarku obowiązują ponadto następujące zalecenia:

- o należy zachować istniejącą zabudowę;
- o rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno-architektonicznej; całość należy przedstawić i uzgodnić z właściwym WKZ;
- o lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej. Formą architektoniczną winna ona nawiązywać do zabudowy historycznej;
- o należy zachować w całości majdan folwarczy; a zwłaszcza jego jedność optyczną. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na nim nowej zabudowy, wydzielanie działek wysokimi ogrodzeniami, sytuowanie tu zieleni wysokiej lub innych obiektów optycznie niszczących przestrzeń majdanu;
- o zakazuje się budowy silosów na podwórzach folwarcznych; budowę silosów w tych zespołach dopuszcza się jedynie jako wbudowane w obiekty folwarczne.

#### Strefa „E”

Z drogi z Nowej Wsi Goszczańskiej do Goszcza wyznaczono strefę „E” ochrony ekspozycji zabudowy Kuźni Starej. Inwestowanie w tej strefie jest dopuszczalne, lecz należy kształtować jego formę w oparciu o panoramy chronionej strefą „E” miejscowości. Wyklucza się lokowanie w tej strefie barier optycznych.

**14.3.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**Strefa „W”

Strefą „W” ochrony reliktyw archeologicznych objęto dawny cmentarz ewangelicki.

Strefa „OW”

Strefami „OW” obserwacji archeologicznej objęto:

- całą wieś. Strefa ta stanowi równocześnie stanowisko archeologiczne nr 25/54/73-32 AZP,
- grupę stanowisk archeologicznych położoną na zachód od wsi,
- grupę stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na wschód od wsi.

Strefa OW obejmuje teren wsi (stanowisko) wraz z przyległościami- osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostki MN, skoncentrowany przy obszarze wsi w kierunku Zakrzowa i Dragowa.

**14.3.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:****NOWA WIEŚ GOSZCZAŃSKA****Obszar AZP 73-32**

1	Nowa Wieś Goszczańska	nr 16/27/73-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej
2	Nowa Wieś Goszczańska	nr 7/28/73-32 AZP	• osada z okresu wpływów rzymskich
3	Nowa Wieś Goszczańska	nr 4/29/73-32 AZP	• osada ? kultury łużyckiej, z epoki brązu – okres halszacki • osada kultury przeworskiej z okresu wpływow rzymskich • osada z epoki pradziejowej • ślad osadnictwa z okresu halszackiego
4	Nowa Wieś Goszczańska	nr 17/30/73-32 AZP	• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej • ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
5	Nowa Wieś Goszczańska	nr 18/31/73-32 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska o nieokreślonej chronologii
6	Nowa Wieś Goszczańska	nr 19/32/73-32 AZP	• osada ? z okresu późnego średniowiecza
7	Nowa Wieś Goszczańska	nr 20/37/73-32 AZP	• ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza, fazy D
8	Nowa Wieś Goszczańska	nr 12/38/73-32 AZP	• ślad osadnictwa z późnego okresu wpływow rzymskich • ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza?

- |                                               |                          |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------|--------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9                                             | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 3/39/73-32 AZP     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• obozowisko z epoki mezolitu</li> <li>• skarb z epoki brązu – okres halsztacki</li> <li>• osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (III w)</li> <li>• grób ciałopalny kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich</li> <li>• osada kultury przeworskiej z okresu wędrówek ludów</li> <li>• osada z okresu wczesnego halsztatu</li> <li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li> </ul> |
| 10                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 21/40/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 11                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 22/42/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu późnego średniowiecza</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 12                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 1/43/73-32 AZP     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• cmentarzysko ciałopalne z okresu wpływów rzymskich ( I-II w.)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 13                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 13/47/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• znalezisko luźne kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich</li> <li>• ślad osadnictwa o nieokreślonej chronologii</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 14                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 2/48/73-32 AZP     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada z okresu epoki kamienia</li> <li>• osada wczesnośredniowieczna (X-XIII w.)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 15                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 5/49/73-32 AZP     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• osada ? z młodszej epoki kamienia-neolit</li> <li>• osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich</li> <li>• osada ?</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 16                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 23/50/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa o nieokreślonej chronologii</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 17                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 14/51/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• znalezisko luźne z okresu wczesnego średniowiecza</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 18                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 15/52/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• znalezisko luźne z okresu wczesnego średniowiecza</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 19                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 25/54/73-32 AZP    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wieś średniowieczna i nowożytna</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Stanowiska bez określonej lokalizacji:</b> |                          |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 20                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 8/33/73-32<br>AZP  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• nieokreślony rodzaj stanowiska z OWR (I w. n.e.)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 21                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 9/34/73-32<br>AZP  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• cmentarzysko szkieletowe z XII w.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 22                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 10/35/73-32<br>AZP | <ul style="list-style-type: none"> <li>• nieokreślony rodzaj stanowiska, pradzieje</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 23                                            | Nowa Wieś<br>Goszczańska | nr 11/36/73-32<br>AZP | <ul style="list-style-type: none"> <li>• nieokreślony rodzaj stanowiska z epoki brązu</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

Obszar AZP 73-33

24	Nowa Wieś Goszczańska	nr 6/13/73-33 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• osada kultury łużyckiej z okresu epoki brązu</li> <li>• osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich</li> <li>• osada ? z okresu wczesnego/późnego średniowiecza</li> </ul>
25	Nowa Wieś Goszczańska	nr 24/17/73-33 AZP	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li> <li>• osada ? z okresu wczesnego średniowiecza (późnych faz)</li> <li>• osada ? z okresu średniowiecza</li> </ul>
26	Nowa Wieś Goszczańska		<ul style="list-style-type: none"> <li>• dawny cmentarz</li> </ul>

#### 14.3.7 Inne uwagi i zalecenia:

Ochronie podlega układ głównej drogi wiejskiej wraz z drogami gospodarczymi ograniczającymi działki siedliskowe od północy i od południa.

## 15.1 TRZY CHAŁUPY

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

15.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak

15.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 2	ok. 1900	
2.	dom mieszk.	Nr 3	ok. 1900	

15.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

#### 15.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto historyczną zabudowę przysiółka wraz z działkami siedliskowymi. Nowa zabudowa winna być lokalizowana wzdłuż istniejących dróg, na działkach pomiędzy zabudową oraz kontynuować istniejące linie zabudowy. Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;

- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

**15.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**

Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto teren wsi wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostki MN.

**15.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

podany w części dotyczącej Olszówki.

## 15.2 GOLA MAŁA

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:**

15.2.1 **Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:** brak

15.2.2 **Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 1	ok. 1910	
2.	dom mieszk.	Nr 2	p. XX	
a.	bud. gosp.	Nr 2	p. XX	
3.	dom mieszk.	Nr 3	1922	
a.	bud. gosp.	Nr 3	p. XX	
b.	stodoła	Nr 3	p. XX	
4.	dom mieszk. (ruina)	obok nr 6	k. XIX	
5.	dom mieszk.	Nr 7	ok. 1900	
a.	bud. gosp.	Nr 7	ok. 1900	
6.	dom mieszk.	Nr 8	ok. 1900	
a.	stodoła	Nr 8 (10)	ok. 1900	
7.	dom mieszk.	Nr 9	ok. 1920	
8.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1920	
9.	dom mieszk.	Nr 12	k. XIX	
10.	dom mieszk.	Nr 16	k. XIX	

15.2.3 **Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:** brak.

**15.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:**

Strefa „B”

*h. h.*

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto całe założenie ruralistyczne wraz z działkami siedliskowymi. Nowa zabudowa winna być lokalizowana wzdłuż istniejących dróg, na niezabudowanych działkach położonych pomiędzy zabudową oraz kontynuować istniejące linie zabudowy.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia k. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

#### 15.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne.

Strefa OW obejmuje teren wsi wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostek ME, MN, skoncentrowany przy obszarze wsi.

#### 15.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

podany w części dotyczącej Olszówki.

## 15.3 OLSZÓWKA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

15.3.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.

15.3.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz	W centrum wsi	2 poł. XIX	
2.	zespół folwarczny:	Nr 4	2 poł. XIX	
a.	dom mieszk.	Nr 4	k. XIX	
b.	bud. gosp.		ok. 1870	
c.	stodoła		ok. 1870	
3.	dom mieszk.	Nr 1	ok. 1900	
4.	dom mieszk.	Nr 3	k. XIX	
a.	bud. gosp.	Nr 3	k. XIX	
5.	transformator	za nr 4	ok. 1915	
6.	dom mieszk.	Nr 8	ok. 1900	

*h. l. l.*

7.	dom mieszk.	Nr 12	ok. 1910
a.	bud. gosp.	Nr 12	1912
8.	dom mieszk.	Nr 16	k. XIX
9.	dom mieszk.	Nr 20	k. XIX
a.	bud. gosp.	Nr 20	k. XIX
10.	dom mieszk.	Nr 22	k. XIX
a.	stodoła	Nr 22	k. XIX
11.	dom mieszk.	Nr 25	k. XIX
a.	stodoła	Nr 25	k. XIX
12.	szkoła podstawowa	Nr 28	ok. 1910
a.	bud. gosp.	Nr 28	ok. 1910
13.	dom mieszk.	Nr 32	ok. 1900

#### 15.3.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- o d. Cmentarz ewangelicki, w środkowej części wsi, dz. nr 170, 2. poł. XIX w.

#### 15.3.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto założenie ruralistyczne wraz z terenem dawnego folwarku.

Na terenie dawnego folwarku obowiązują następujące zalecenia:

- o należy zachować istniejącą zabudowę;
- o rozbiórki obiektów zabytkowych możliwe są jedynie w przypadku stwierdzenia ich złego stanu technicznego i wykonania odpowiedniej dokumentacji historyczno-architektonicznej; całość należy przedstawić i uzgodnić z właściwym WKZ;
- o lokalizowanie nowej zabudowy możliwe jest jedynie w miejscu rozebranych budynków historycznych lub jako logiczna kontynuacja zabudowy folwarcznej. Formą architektoniczną winna ona nawiązywać do zabudowy historycznej;
- o należy zachować w całości majdan folwarczny; a przynajmniej jego jedność optyczną. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na nim nowej zabudowy, wydzielanie działek wysokimi ogrodzeniami, sytuowanie tu zieleni wysokiej lub innych obiektów optycznie niszczących przestrzeń majdanu;
- o zakazuje się budowy silosów na podwórzach folwarcznych; budowę silosów w tych zespołach dopuszcza się jedynie jako wbudowane w obiekty folwarczne.

##### Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu objęto zachodnią część wsi wraz z terenami przyległymi.

##### Strefa „B” i „K”

W obu strefach: strefie „B” ochrony konserwatorskiej oraz w strefie „K” ochrony krajobrazu kulturowego przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do tych funkcji. Dopuszcza się łączenie ich przecznicami.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

*h. / 6p*



Należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (k. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia k. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie w strefie „K” jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### Strefa „E”

Z południowego krańca wsi wyznaczono strefę „E” ochrony ekspozycji zabudowy Goli Małej. Inwestowanie w tej strefie jest dopuszczalne, lecz należy kształtować jego formę w oparciu o panoramy chronionej strefą „E” miejscowości tak, aby jej nie przesłonić. Nie należy stosować ciągłych barier optycznych.

#### **15.3.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**

##### Strefa „W”

Strefą „W” ochrony relikwów archeologicznych objęto dawny cmentarz ewangelicki.

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całą historyczną zabudowę wsi wraz z działkami siedliskowymi.

Strefa OW obejmuje teren wsi wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym oraz cały obszar jednostek MN, ME, UP.

#### **15.3.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

### **OLSZÓWKA**

#### **Obszar AZP 74-32**

#### **Stanowiska bez określonej lokalizacji:**

h. / 60

- 1 Olszówka nr 1/15/74-32 AZP o cmentarzysko ciałopalne i szkieletowe o nieokreślonej chronologii

Należy stworzyć stanowisko archeologiczne dla cmentarza ewangelickiego.

### 16.3.7 Inne uwagi i zalecenia:

Ochronie podlega układ głównej drogi wiejskiej.

## 16.1 DĄBROWA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

16.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak

16.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	d. cmentarz ewang.	Na wsch. Od wsi	2 poł. XIX	
2.	dom mieszk.	Nr 3	1934	
3.	dom mieszk.	Nr 11	2 poł. XIX	
4.	dom mieszk.- gosp.	Nr 13	k. XIX	
5.	dom mieszk.	Nr 15	k. XIX	
6.	dom mieszk.	Nr 17	ok. 1930	
7.	dom mieszk.	Dąbrowa nr 18	ok. 1860	
8.	dom mieszk.	Dąbrowa nr 19	ok. 1860	

16.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- o d. cmentarz ewangelicki z 2. poł. XIX w.  
ok. 300 m na południe od zabudowy Dąbrowy, dz. nr 109

16.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto wieś wraz z otoczeniem, sięgając od zachodu granicy lasów, od wschodu obejmując dawny cmentarz ewangelicki i ciek wodny. W strefie tej należy zachować luźną zabudowę. Nowowznoszone obiekty winny być lokalizowane wzdłuż istniejących dróg, na niezabudowanych działkach, położonych między zabudową, kontynuować istniejące linie zabudowy oraz harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty oraz drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków ok. 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, o funkcjach gospodarczych, komunikacyjnych. Szeregowki lub bloki wykluczone,

- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### 16.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „W”

Strefą „W” objęto dawny cmentarz ewangelicki.

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne.

16.1.6 **Wykaz stanowisk archeologicznych:** podany w części dotyczącej Sądrożyc.

## 17.1 SĄDROŻYCE (SĘDROŻYCE)

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

17.1.1 **Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:** brak.

17.1.2 **Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	zespół mieszk.- gosp.:	Nr 1	p. XX	
a.	dom mieszk.	Nr 1	p. XX	
b.	bud. gosp. I	Nr 1	p. XX	
c.	bud. gosp. II	Nr 1	p. XX	
2.	dom mieszk.	Nr 2		
a.	bud. gosp.	Nr 2		
3.	dom mieszk.	Nr 3		
a.	bud. gosp.	Nr 3		
4.	dom mieszk.	Nr 5	XIX/XX	
5.	dom mieszk.	Nr 6		
6.	dom mieszk.	Nr 7	1 ćw. XX	
7.	dom mieszk.	Nr 8		
8.	dom mieszk., d. szkoła	Nr 9	ok. 1900	
a.	bud. gosp.	Nr 9		

9.	dom mieszk.	Nr 10	
10.	dom mieszk.	Nr 11	
11.	dom mieszk.	Nr 12	
12.	dom mieszk.	Nr 13	1 poł. XIX
13.	dom mieszk.	Nr 16	k. XIX
a.	dud. gosp.	Nr 16	k. XIX
14.	dom mieszk.	Nr 17	
a.	bud. gosp.	Nr 17	
15.	dom mieszk.	Dąbrowa nr 18	ok. 1860
16.	dom mieszk.	Dąbrowa nr 19	ok. 1860
17.	dom mieszk.	Nr 21	
18.	dom mieszk.	Nr 22	
19.	dom mieszk.	Nr 23	p. XX
20.	dom mieszk.	Nr 24	
21.	dom mieszk.	Nr 29	ok. 1920
a.	stodoła	Nr 29	ok. 1920
22.	dom mieszk.	Nr 31	1926

### 17.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

### 17.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto północną część historycznej wsi z zachowanym układem ruralistycznym.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (ok. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, o funkcjach gospodarczych, komunikacyjnych. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.-

Strefa „K”

W otoczeniu strefy „B” wyznaczono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego

**17.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całe założenie ruralistyczne.

Strefa OW obejmuje teren wsi (stanowisko) wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym (cały) obszar jednostek MN, ME, UP.

**17.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

<b>SĄDROŻYCE</b>			
<b>Obszar AZP 75-32</b>			
1	Sądrożyce	nr 1/35/75-32 AZP	• osad kultury przeworskiej z okresu późnolateńs.
<b>Obszar AZP 75-33</b>			
2	Sądrożyce	nr 4/12/75-33 AZP	• osada ? z okresu nowożytn. Z XVI-XVIII w.
3	Sądrożyce	nr 5/13/75-33 AZP	• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza XIV-XV w.
<b>Stanowiska bez określonej lokalizacji:</b>			
4	Sądrożyce	nr 2/10/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska z okresu neolitu
5	Sądrożyce	nr 3/11/75-33 AZP	• cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu
6	Sądrożyce	nr 6/27/75-33 AZP	• punkt osadniczy – pradzieje, neolit?
7	Sądrożyce	nr 7/28/75-33 AZP	• miejsce kultu – kamień
	Dąbrowa		• cmentarz

## 18.1 SOSNÓWKA-KOLONIA + DREWNIAŃNY MŁYN

**UWAGA**

W tym rozdziale omawia się zabudowę, posiadającą różne nazwy (niemieckie i polskie) oraz należącą do różnych obrębów geodezyjnych (Drogoszowice i Sosnówka). Granica, oddzielająca te obręby jest zupełnie nieczytelna w terenie, w związku z czym autorzy opracowania zdecydowali się nie rozdzielać tych osad.

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:**

**18.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:** brak.

**18.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

Istniejące obiekty nie kwalifikują się do uwzględnienia ich w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków.

**18.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.****18.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:**Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto oba przysiółki: Kolonię Sosnówkę i Drewniany Młyn. Strefę oparto o granice lasów. Na tym obszarze nie należy zagęszczać zabudowy – dopuszczalne są nowe inwestycje, lecz powinny one harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Dopuszczalne są materiały współczesne, np. beton. Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

**18.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały teren historycznej zabudowy.

**18.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

podany w części dotyczącej właściwych obrębów: Drogoszowic i Sosnówki.

## 18.2 SOSNÓWKA

**USTALENIA KONSERWATORSKIE:****18.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.****18.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 7	p. XX	
2.	dom mieszk.	Nr 9	p. XX	
3.	dom mieszk.	Nr 10	p. XX	
4.	dom mieszk.	Nr 11	ok. 1915	
5.	dom mieszk.	Nr 15	p. XX	
6.	dom mieszk., d. <i>Gasthaus</i>	Nr 17	p. XX	

7. dom mieszk.

Nr 23

ok. 1910

**18.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.****18.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:**Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto całą miejscowość wraz z otoczeniem, mającą na celu zachowanie i wyeksponowanie jej walorów krajobrazowo-widokowych. Południowo-wschodnia granica tej strefy oparta jest o linię lasów, północno-zachodnia o ciek wodny.

Należy uporządkować zabudowę powstającą na południowy wschód od zasadniczej części wsi. Dopuszczalne jest także zagęszczenie zabudowy przy głównej drodze.

Na obszarze założenia ruralistycznego należy kontynuować zabudowę zagrodową poprzez sytuowanie budynków wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze i komunikacyjne. Niedopuszczalne jest lokalizowanie nowych budynków pojedynczo, w środku działki (posesji). W przypadku dobudowywania nowych budynków na terenie zagród już istniejących należy te obiekty tak lokalizować, aby stanowiły logiczną kontynuację dotychczasowego układu budynków (ok. należy dobudować czwarty bok prostokąta).

Wskazane jest uzupełnianie zabudowy poprzez lokalizowanie nowych obiektów na niezabudowanych działkach-posesjach, usytuowanych przy głównej drodze wiejskiej.

Należy utrzymać i kontynuować istniejące linie zabudowy. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć obszar – „pas zabudowy” nieprzekraczalnymi liniami zabudowy zarówno wobec wiejskiej drogi, jak i zaplecza działek (posesji). Ma to na celu pozostawienie „pasa ogrodów” – wyraźnie wyodrębnionych części działek siedliskowych, zajętych pod ogrody, sady, uprawy polowe, ewentualnie zieleń urządzoną.

Możliwość tworzenia drugiej linii zabudowy wobec konkretnych terenów zostanie określona na etapie opracowania planów miejscowych.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregowki lub bloki wykluczone,
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna).

Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### **18.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:**

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto teren wsi wraz z przyległościami – osadnictwem historycznym i pradziejowym (cały obszar jednostki MN, ME wraz ze stanowiskiem 1/2/75 – 32 AZP).

#### **18.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:**

### **SOSNÓWKA**

#### **Obszar AZP 75-32**

- |   |          |                   |                                                                                                                                                                                                   |
|---|----------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Sosnówka | nr 4/36/75-33 AZP | <ul style="list-style-type: none"><li>• osada kultury łużyckiej z epoki brązu</li><li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li><li>• osada z okresu wczesnego i późnego średniowiecza</li></ul> |
| 2 | Sosnówka | nr 5/37/75-33 AZP | <ul style="list-style-type: none"><li>• osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (fazy D)</li><li>• ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza</li></ul>                         |

#### **Obszar AZP 76-32**

- |   |          |                   |                                                                                                                                       |
|---|----------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3 | Sosnówka | nr 1/13/76-32 AZP | <ul style="list-style-type: none"><li>• osada z okresu późnego średniowiecza</li></ul>                                                |
| 4 | Sosnówka | nr 2/14/76-32 AZP | <ul style="list-style-type: none"><li>• osada z okresu późnego średniowiecza</li></ul>                                                |
| 5 | Sosnówka | nr 3/15/76-32 AZP | <ul style="list-style-type: none"><li>• ślad osadnictwa z epoki pradziejowej</li><li>• osada z okresu późnego średniowiecza</li></ul> |

## **19.1 LEŚNE DOMY**

(obręb Twardogóra)

### **USTALENIA KONSERWATORSKIE:**

**19.1.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków: brak.**

**19.1.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:**

<b>L.p.</b>	<b>Obiekt</b>	<b>Adres</b>	<b>Datowanie</b>	<b>Rejestr Zabytków</b>
1.	dom mieszk.	Nr 1	ok. 1910	
2.	dom mieszk.	Nr 4	ok. 1920	

**19.1.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.**

**19.1.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:**

##### Strefa „B”

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto historyczną zabudowę dawnego przysiółka – obecnie części miasta Twardogóry. Należy zachować wiejski charakter przysiółka z zabudową zagrodową lokowaną wzdłuż wiejskiej drogi. Nowowznoszone



obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniącego funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

#### 19.1.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto całą historyczną zabudowę przysiółka.

#### 19.1.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

Podany w osobnej części z wykazem stanowisk archeologicznych na terenie miasta Twardogóra.

## 19.2 STARA TWARDOGÓRA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

#### 19.2.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:

#### 19.2.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	dom mieszk.	Nr 5		
a.	bud. gosp. I	Nr 5		
b.	bud. gosp. II	Nr 5		
2.	dom mieszk.	Nr 6		
3.	dom mieszk.	Nr 7		
4.	dom mieszk.	Nr 8		

#### 19.2.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej: brak.

#### 19.2.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

##### Strefa „B”

L. 1/60

Strefą „B” ochrony konserwatorskiej objęto założenie ruralistyczne przysiółka – obecnie części miasta Twardogóry. Należy zachować wiejski charakter przysiółka z zabudową zagrodową.

Przy rozbudowie układu komunikacyjnego należy w pierwszym rzędzie wykorzystywać już istniejące (lub niegdyś istniejące i znane z historycznych materiałów kartograficznych) drogi i ulice, drogi gospodarcze, obsługujące dawniej zaplecza działek, drogi gruntowe, miedzuchy, nawet miedze po odpowiednim przystosowaniu ich (prawnym i technicznym) do pełnienia tych funkcji.

Wyklucza się obsługę komunikacyjną poprzez tzw. Sięgacze lub ślepe uliczki.

Zalecane jest utrzymanie dojazdów gospodarczych do zapleczy działek siedliskowych od pól lub dróg gospodarczych.

Nowowznoszone obiekty winny harmonizować z dotychczasową zabudową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki rozplanowywane na rzucie prostokąta (o stosunku boków zbliżonym do 1:2) lub litery L;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły; sytuowane wokół prostokątnego dziedzińca, pełniące funkcje gospodarcze lub komunikacyjne. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit.

#### 19.2.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

##### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto założenie ruralistyczne dawnego przysiółka – obecnie części miasta Twardogóry.

#### 19.2.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

podany w części dotyczącej terenu miasta Twardogóra.

## 19.3 TWARDOGÓRA

### USTALENIA KONSERWATORSKIE:

#### 19.3.1 Obiekty i obszary w rejestrze zabytków:

- o miasto – ośrodek historyczny  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr 515 z dnia 01.12.1958 r.
- o Kościół parafialny p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych, d. ewangelicki  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr 1648 z dnia 15.04.1966 r.
- o Pałac, ok. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Wrocławska 6  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr 983 z dnia 27.08.1963 r.
- o Dom mieszkalny, ul. Ratuszowa 12/Rynek 21  
decyzja o wpisie do rejestru zabytków nr 1647 z dnia 15.04.1966 r.

*h. l. k.*

19.3.2 Gminna i wojewódzka ewidencja zabytków:

L.p.	Obiekt	Adres	Datowanie	Rejestr Zabytków
1.	Kościół Wniebowstąpienia Pańskiego	Pl. Piastów 1	1868-69	
a.	plebania	Pl. Piastów 1	poł. XIX 1878	
2.	d. kościół iwang. Św. Trójcy			
3.	cmentarz kat. Par. kaplica cmentarna	ul. Leśna ul. Leśna	2 poł. XIX 1892	
4.	d. cmentarz żydowski	ul. Sosnowa		
7.	d. cmentarz Iwang.	ul. Wrocławska	1 poł. XIX	
8.	zespół dworca kolejowego:	pl. Kolejowy	ok. 1925	
a.	dworzec	pl. Kolejowy	ok. 1925	
b.	Magazyn ekspedycji	Pl. Kolejowy	ok. 1925	
c.	bud. gosp.	pl. Kolejowy	ok. 1925	
d.	WC	Pl. Kolejowy 2	ok. 1925	
e.	dom mieszk.	Pl. Kolejowy 18	ok. 1925	
f.	dom mieszk.	Pl. Kolejowy 18	ok. 1925	
g.	bud. gosp.	ul. Aleje 3	ok. 1910	
9.	dom mieszk.	ul. Aleje 4	ok. 1910	
10.	dom mieszk.	ul. Aleje 5	ok. 1905	
11.	dom mieszk.	ul. Bolesława Krzywoustego 1	poł. XIX, p. XX	
12.	dom mieszk.	ul. Bolesława Krzywoustego 3	k. XIX	
13.	dom mieszk.	ul. Bolesława Krzywoustego 3	poł. XIX	
14.	dom mieszk.	ul. Bolesława Krzywoustego 8		
15.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 1	ok. 1910	
16.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 3	ok. 1910	
17.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 5	ok. 1900	
18.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 6	ok. 1920	
19.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 7	ok. 1910	
20.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 9		
21.	dom mieszk.	ul. Bydgoska 11		
a.	warsztat	ul. Bydgoska 11	ok. 1905	
22.	dom mieszk.	ul. Dąbrowskiego 3	k. XIX	
23.	dom mieszk.	ul. Dąbrowskiego 6		
24.	dom mieszk.	ul. Dąbrowskiego 7	2 poł. XIX, XX	
25.	dom mieszk.	ul. Dąbrowskiego 10		
26.	warsztaty szkolne	ul. Gdańska 1		
27.	dom mieszk.	ul. Gdańska 5	ok. 1915	
28.	przedszkole	ul. Grunwaldzka 2	ok. 1930	
29.	dom mieszk.	ul. Grunwaldzka 3		
30.	dom mieszk.	ul. Grunwaldzka 5		
31.	dom mieszk.	ul. Grunwaldzka 7		
32.	dom mieszk.	ul. Grunwaldzka 9		

33.	zespół drewnianych domów	ul. Grunwaldzka 13, 15, 17, 19	
34.	dom mieszk.	Pl. Kolejowy 2	
35.	dom mieszk.	Pl. Kolejowy 18	
36.	dom mieszk.	ul. Kopernika 1	
37.	dom mieszk.	ul. Kopernika 3	
38.	bud. Sp. Pracy „Sześciolatka”	ul. Kopernika	
39.	dom mieszk.	ul. Kościuszki 9	
40.	dom mieszk.	ul. Kościuszki 11	
41.	dom mieszk.	ul. Kościuszki 15	
42.	dom mieszk.	ul. Krótka 1	k. XIX
43.	dom mieszk., d. budynek produkcyjny (Punkt Skupu Skór i Wełny)	ul. Krótka 2	ok. 1910
44.	dom mieszk.	ul. Krótka 3	XIX/XX
45.	dom mieszk.	ul. Krótka 9	
46.	dom mieszk.	ul. Krótka 9a	
47.	d. budynek przemysłowy	ul. Krótka/pl. Piastów	XIX/XX
48.	d. budynek przemysłowy	ul. Krótka/Rynek	XIX/XX
49.	dom mieszk.	ul. Krzywa 5	
50.	dom mieszk.	ul. Krzywa 5	
51.	dom mieszk.	ul. Leśna 3	
52.	dom mieszk.	ul. Leśna 4	
53.	dom mieszk.	ul. Leśna 6	
54.	dom mieszk.	ul. Lipowa 2	
55.	dom mieszk.	ul. Lipowa 3	
56.	dom mieszk.	ul. Lipowa 7	
57.	dom mieszk.	ul. Lipowa 9	
58.	dom mieszk.	ul. Lipowa 18	
59.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 1	k. XIX, ok. 1910
60.	dom mieszk., ok. Kuratorium	ul. 1-go Maja 2	2 poł. XIX, ok. 1930
61.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 3	ok. 1915
62.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 4	ok. 1910
63.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 5	ok. 1915
64.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 6	ok. 1920
65.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 7	ok. 1915
66.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 8	ok. 1930
67.	policja	ul. 1-go Maja 10	
68.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 12	
69.	dom mieszk.	ul. 1-go Maja 15	
70.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 1	ok. 1920
71.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 2	
72.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 3	
73.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 4	
74.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 6	
75.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 7	
76.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 9	
77.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 10	
78.	dom mieszk.	ul. Mickiewicza 12	

*h. llyp*

79.	dom mieszk.	ul. Młyńska 1-1 a	poł. XIX
80.	Rozlewnia Wód Gazowanych i Piwa	ul. Młyńska 2	
81.	dom mieszk.	ul. Młyńska 4	
82.	dom mieszk.	ul. Młyńska 6	1932
83.	dom mieszk.	ul. Młyńska 7	ok. 1910
84.	dom mieszk.	ul. Młyńska 8	
85.	dom mieszk.	ul. Młyńska 10	
86.	dom mieszk.	ul. Młyńska 14	
87.	dom mieszk.	ul. Młyńska 15	
88.	dom mieszk.	ul. Młyńska 20	
89.	d. plebania	ul. Ogrodowa	poł. XIX, p. XX
90.	Remiza OSP	ul. Ogrodowa 3	ok. 1920
91.	dom mieszk.	ul. Ogrodowa 7	1925-30
92.	dom mieszk.	ul. Ogrodowa 9	1925-30
93.	żłobek	ul. Ogrodowa 11	
94.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 3	
95.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 4	
a.	obora	ul. Oleśnicka 4	
96.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 5-7	
97.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 8	
98.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 9 -11	
99.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 13	
100.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 19	
101.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 21	
102.	dom mieszk.	ul. Oleśnicka 27	
103.	dom mieszk.	ul. Paderewskiego 2	
104.	dom mieszk.	ul. Paderewskiego 4	
105.	dom mieszk.	ul. Paderewskiego 5	
106.	dom mieszk.	ul. Paderewskiego 6	
107.	dom mieszk.	Pl. Piastów 2	1 poł. XIX, p. XX
108.	poczta	Pl. Piastów 3	
109.	bud. biurowy i produkcyjny	Pl. Piastów 7	ok. 1920
110.	dom mieszk.	Pl. Piastów 14	ok. 1910
111.	dom mieszk., punkt skupu	Pl. Piastów 15	2 poł. XIX, p. XX
a.	brama wjazdowa	pl. Piastów 15	XIX/XX
b.	brama przejazdowa	pl. Piastów 15 / ul. Ratuszowa 2	XIX/XX
112.	dom mieszk.	Pl. Piastów 17	
113.	d. pastorówka, Świątynia Opatrzności Bożej	Pl. Piastów 18	2 poł. XIX
114.	dom mieszk.	Pl. Piastów 21	k. XIX, ok. 1910
115.	dom mieszk.	Pl. Piastów 22	poł. XIX, p. XX
116.	szkoła	Pl. Piastów 24	poł. XIX
117.	dom mieszk.	ul. Poprzeczna 3	2 poł. XIX
118.	oficyna, d. Dom Ludowy	ul. Poprzeczna	
119.	dom mieszk.	ul. Przyjaciół Żołnierza 3	

4.160

120. dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 5	1926
121. dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 9	
122. dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 11 a	ok. 1930
123. dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 12	
124. dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 15	

125.	dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 16		
126.	dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 17-19		
127.	dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 21	ok. 1925	
128.	dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 23		
129.	dom miesz.	ul. Przyjaciół Żołnierza 25		
130.	dom miesz., GS „Samopomoc Chłopska”	ul. Ratuszowa 1 (d. Bieruta )	poł. XIX	
131.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 1 a	2 poł. XIX, XX	
132.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 1 b	2 poł. XIX, XX	
133.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 1 c	2 poł. XIX, XX	
134.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 2	poł. XIX	
135.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 3	1850, k. 1910	
136.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 4	poł. XIX, XX	
137.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 5	poł. XIX, XX	
138.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 6	2 poł. XIX	
139.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 9		
140.	bud. usługowy	ul. Ratuszowa 10	k. XIX	
142.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 30	p. XX	
143.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 39	2 poł. XIX, XX	
144.	dom miesz.	ul. Ratuszowa 43	2 poł. XIX, XX	
145.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 3	2 poł. XIX	
146.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 4	ok. 1920	
147.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 5	ok. 1900	
148.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 8		
149.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 10		
150.	dom miesz.	ul. Roli- Żymierskiego 11	k. XIX	
a.	magazyn pasz	ul. Roli- Żymierskiego 11	ok. 1900	

151.	dom mieszk.	ul. Roli- Żymierskiego 12		
152.	dom mieszk.	ul. Roli- Żymierskiego 16		
153.	dom mieszk.	ul. Roli- Żymierskiego 17 (13?)		
154.	dom mieszk.	ul. Roli- Żymierskiego 18		
155.	dom mieszk.	Ul. Roli- Żymierskiego 20		
156.	dom mieszk.	Ul. Roli- Żymierskiego 24		
a.	oficyna	ul. Roli- Żymierskiego 24		
157.	dom mieszk.	Ul. Roli- Żymierskiego 26		
158.	lecznica dla zwierząt	ul. Roli- Żymierskiego 30	1932	
159.	dom mieszk.	Ul. Roli- Żymierskiego 32		
160.	dom mieszk.	Ul. Roli- Żymierskiego 40		
161.	Ratusz	Rynek	1902	
162.	dom mieszk.	Rynek 1	k. XIX, p. XX	
163.	dom mieszk.	Rynek 2	k. XIX, p. XX	
164.	dom mieszk.	Rynek 3	k. XIX, p. XX	
165.	dom mieszk.	Rynek 4	k. XIX, p. XX	
166.	dom mieszk.	Rynek 5	k. XIX, p. XX	
167.	dom mieszk.	Rynek 6	k. XIX, p. XX	
168.	dom mieszk.	Rynek 7	k. XIX, p. XX	
169.	dom mieszk.	Rynek 10		
170.	dom mieszk.	Rynek 11	k. XIX, ok. 1900	
171.	dom mieszk.	Rynek 16		
172.	dom mieszk.	Rynek 17/ ul. Krótka 9	ok. 1910	
173.	dom mieszk.	Rynek 18	k. XIX, ok. 1905	
174.	dom mieszk.	Rynek 20	1906	
175.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 2	k. XIX	
176.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 4	k. XIX	
177.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 6	k. XIX	
178.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 7		
179.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 8	p. XX	
180.	dom mieszk.	ul. Sienkiewicza 10		
181.	przychodnia	ul. Sienkiewicza		
182.	szkoła podstawowa	ul. Szkolna 1	ok. 1930	
183.	blok	ul. Szkolna 2		
184.	Zespół Szkół Zawodowych	ul. Staszica 3 (Szkolna 7)	ok. 1930	

185.	dom mieszk.	ul. Św. Jadwigi 1		
186.	dom mieszk.	ul. Św. Jadwigi 2		
187.	dom mieszk.	ul. Św. Jadwigi 4		
188.	dom mieszk.	ul. Św. Jadwigi 6		
189.	dom mieszk.	Pl. Targowy 1-1 a	k. XIX	
190.	dom mieszk.	Pl. Targowy 3	ok. 1910	
a.	warsztaty, sklep	Pl. Targowy 3	ok. 1910	
191.	dom mieszk.	ul. Trzebnicka 3	ok. 1905	
192.	dom mieszk.	ul. Trzebnicka 7		
193.	dom mieszk.	ul. Trzebnicka 10		
194.	dom mieszk.	ul. Waryńskiego 3		
195.	dom mieszk.	ul. Waryńskiego 4		
196.	dom mieszk.	ul. Waryńskiego 8		
197.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 2	2 poł. XIX, p. XX	
198.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 4	poł. XIX	
199.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 7	poł. XIX, p. XX	
200.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 9	k. XIX	
201.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 14	ok. 1900	
202.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 17	k. XIX	
203.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 19	p. XX	
204.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 20		
205.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 22		
206.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 27		
207.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 37	p. XX	
208.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 40	k. XIX	
209.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 45	p. XX	
210.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 46	1920	
211.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 48	p. XX	
212.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 50		
213.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 51		
214.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 52	ok. 1925	
215.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 54		
216.	dom mieszk.	ul. Wielkopolska 56		
217.	dom mieszk.	ul. Wojska Polskiego 2		
218.	Pałac, k. Zespół Szkół Ponad-gimnazjalnych	ul. Wrocławska 6	1594, 1685, 1715, XX	983 z dn. 27.08.63
a.	park pałacowy		XVIII	
b.	brama wjazdowa		XVIII	
219.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 7		
220.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 11	p. XX	
221.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 12		
222.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 14	p. XX	
223.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 16		
224.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 17	2 poł. XIX	
225.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 21	p. XX	
226.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 28		
227.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 32	ok. 1910	
228.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 37	p. XX	

h.l.h.



229.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 43		
230.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 46		
231.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 47		
a.	bud. gosp.	ul. Wrocławska 47		
232.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 53		
233.	bud. gosp.	ul. Wrocławska 61		
234.	dom mieszk.	ul. Wrocławska 71		
235.	Osiedle domków „Osiedle”	ul. Wrocławska		
236.	dom mieszk.	ul. Żeromskiego 2	2 poł. XIX, p. XX	
237.	dom mieszk.	ul. Żeromskiego 4	1910-20	
238.	obiekty przemysłowe	Obszar między ul. Krótką, Pl. Piastów i Rynkiem		

### 19.3.3 Cmentarze oraz obiekty i obszary zieleni chronionej:

- dawny park pałacowy – przy ul. Wrocławskiej,
- cmentarz żydowski – lokalizacja hipotetyczna na północ od zespołu pałacowo-parkowo, przy ul. Sosnowej,
- dawny cmentarz ewangelicki – przy ul. Wrocławskiej,
- katolicki cmentarz parafialny – przy ul. Leśnej,
- tereny zielone wzdłuż cieków wodnych, wpływających do Twardogóry z południowego zachodu i południowego wschodu oraz wzdłuż cieku wpływającego z Twardogóry na północ, zadrzewienie na Placu Piastów

### 19.3.4 Strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa „A”

Strefami „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej objęto:

- założenie miejskie wpisane do rejestru zabytków,
- przedmieście zwane Osiedlem, usytuowane przy ul. Wrocławskiej.

Dla centralnej części miasta, objętej strefą „A”, obowiązują wymogi określone dla tej strefy we wstępie oraz ustalenia szczegółowych wytycznych z 1992 r. Należy podkreślić konieczność zachowania i uwydatnienia miejskiego charakteru tego fragmentu. Należy także utrzymać jego skalę, wyznaczaną przez dominanty architektoniczne oraz niewysoką zabudowę.

Na „Osiedlu” obowiązuje zakaz przebudów lub modernizacji, niemających na celu przywrócenia historycznej formy budynkom.

Wskazane jest opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego „Osiedla”; niedopuszczalne jest dzielenie takiego opracowania „na kawałki”. Należy także utrzymać historyczny podział działek na tym terenie.

#### Strefa „B”

Strefami „B” ochrony konserwatorskiej objęto historyczne przedmieścia Twardogóry.

W strefach tych określono wymogi dla miasta w wytycznych z 1992 r., natomiast dla dawnych wsi, a obecnie przedmieść Twardogóry, tj. Starej Twardogóry oraz Leśnych Domów, w poświęconych im rozdziałach niniejszego opracowania.

#### Strefa „K”

Strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego objęto obszary otaczające historyczne założenie miejskie i nieobjęte strefami „B”, celem stworzenia otuliny krajobrazowej miasta. W strefie tej zaleca się lokalizowanie dość luźnej zabudowy, harmonizującej z dotychczasową (wykluczone pawilony itp.) i krajobrazem poprzez:

- o niewielkie gabaryty,
- o drobną formę architektoniczną,
- o niewielką wysokość (jedna kondygnacja i ewentualnie druga w dachu),
- o dachy strome, o kącie nachylenia ok. 45°, dwuspadowe, symetryczne. Dopuszcza się urozmaicenia w postaci naczółków lub wystawek;
- o budynki wolnostojące lub zgrupowane w zespoły. Szeregówki lub bloki wykluczone;
- o zalecane są materiały tradycyjne (cegła, kamień, drewno, ruda darniowa lub nawiązanie do niej; elewacje tynkowane lub ceramiczne, dachówka ceramiczna). Niewłaściwe są okładziny typu „siding”, a także blacha falista, eternit. Blacha powlekana dopuszczalna jest jedynie jako pokrycie i to w kolorze imitującym dachówkę ceramiczną. Niedopuszczalne są kolory „obce”: niebieski, zielony, żółty.

### 19.3.5 Strefy ochrony zabytków archeologicznych:

#### Strefa „W”

Strefami „W” ochrony reliktywów archeologicznych objęto cmentarze:

- o cmentarz żydowski – lokalizacja hipotetyczna na północ od zespołu pałacowo-parkowego, przy ul. Sosnowej,
- o dawny cmentarz ewangelicki – przy ul. Wrocławskiej,
- o katolicki cmentarz parafialny – przy ul. Leśnej,

#### Strefa „OW”

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej objęto cały teren historycznej zabudowy miasta i przedmieść Twardogóry.

### 19.3.6 Wykaz stanowisk archeologicznych:

#### TWARDOGÓRA

##### Obszar AZP 74-32

- |   |            |                       |                                     |
|---|------------|-----------------------|-------------------------------------|
| 1 | Twardogóra | nr 1/13/74-32<br>AZP  | o osada ? z epoki mezolitu          |
| 2 | Twardogóra | nr 12/14/74-32<br>AZP | o zamek z XIV w.                    |
| 3 | Twardogóra | nr 13/23/74-32<br>AZP | o miasto średniowieczne i nowożytne |
| 4 | Twardogóra | nr 15/26/74-32<br>AZP | o obozowisko z epoki mezolitu       |

##### Obszar AZP 75-32

- |   |            |                       |                                                                  |
|---|------------|-----------------------|------------------------------------------------------------------|
| 5 | Twardogóra | nr 2/38/75-32<br>AZP  | o osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich (fazy D) |
| 6 | Twardogóra | nr 13/40/75-32<br>AZP | o miasto średniowieczne i nowożytne                              |
| 7 | Twardogóra | nr 14/44/75-32<br>AZP | o cmentarzysko ciepłopalne kultury łużyckiej                     |

##### Obszar AZP 75-33

#### Stanowiska bez określonej lokalizacji:

- |   |            |                  |                                                   |
|---|------------|------------------|---------------------------------------------------|
| 8 | Twardogóra | nr 3/1/75-33 AZP | o obozowisko ? z epoki mezolitu                   |
| 9 | Twardogóra | nr 4/2/75-33 AZP | o nieokreślony rodzaj stanowiska z epoki kamienia |

10	Twardogóra	nr 5/3/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska z epoki neolitu
11	Twardogóra	nr 6/4/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska o nieokreślonej chronologii
12	Twardogóra	nr 7/5/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska kultury przedłużyckiej z II okresu epoki brązu
13	Twardogóra	nr 8/6/75-33 AZP	• cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
14	Twardogóra	nr 9/7/75-33 AZP	• osada ? kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
15	Twardogóra	nr 10/8/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska z okresu średniowiecza
16	Twardogóra	nr 11/9/75-33 AZP	• nieokreślony rodzaj stanowiska z okresu średniowiecza
	Twardogóra		• cmentarz żydowski • dawny cmentarz ewangelicki • cmentarz parafialny

#### 19.3.7 Inne uwagi i zalecenia:

Ochronie podlega układ dróg na obszarze całego miasta.

Dominantami architektonicznymi są kościoły: p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych na Placu Piastowskim oraz nieczynny kościół p.w. Świętej Trójcy przy ul. Wielkopolskiej.

## 5 KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

5.1. Ustala się wytyczne modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej na obszarze gminy, o ile plany miejscowe nie ustalą inaczej :

- pasy dróg i ulic wyznaczonych w planie w liniach rozgraniczających stanowią podstawowy układ korytarzy dla prowadzenia lokalnych sieci infrastruktury technicznej;
- energetyczne sieci przesyłowe o napięciu 400 i 110 kV, biegnąca przez obszar planu, wraz ze strefą ochronną przed promieniowaniem elektromagnetycznym wyznaczają korytarze infrastruktury technicznej w których obowiązuje zakaz zabudowy i nasadzeń zieleni wysokiej;
- w przypadkach uzasadnionych względami technicznymi lub ekonomicznymi dopuszcza się budowę lokalnych sieci infrastruktury technicznej poza wyznaczonymi korytarzami, o których mowa wyżej, o ile nie spowoduje to obniżenia wartości terenów przez które przebiegać będzie sieć, pod względem możliwości zagospodarowania i użytkowania zgodnego ze studium;
- ustala się konieczność rozbudowy i przebudowy istniejącej sieci wodociągowej na obszarze gminy, dla zaopatrzenia w wodę na cele bytowe, gospodarcze i przeciwpożarowe;

- rozbudowa i przebudowa sieci wodociągowej może odbywać się etapami, zgodnie z wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
- ustala się konieczność budowy komunalnej sieci kanalizacji sanitarnej, grawitacyjno-ciśnieniowej, z odprowadzeniem ścieków do istniejącej oczyszczalni w Twardogórze oraz planowanej oczyszczalni w Kuźni Goszczańskiej, zgodnie z przyjętym programem gospodarki wodno-ściekowej na obszarze gminy. Przewiduje się również rezerwową lokalizację oczyszczalni ścieków w Grabownie Małym
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej może odbywać się etapami, zgodnie z wieloletnim planem rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych;
- na terenach wyposażonych w sieć kanalizacji ustala się obowiązek odprowadzania ścieków wyłącznie do tej sieci, przy czym istniejące zbiorniki szczelne, osadniki i inne indywidualne instalacje do gromadzenia ścieków bytowych i przemysłowych oraz odprowadzania ich do gruntów lub wód należy zlikwidować lub przełączyć do komunalnej sieci kanalizacji;
- do czasu wybudowania komunalnej sieci kanalizacji, odprowadzenie ścieków do zbiorników szczelnych, przy czym przy lokalizacji zbiorników szczelnych na ścieki należy uwzględnić ich tymczasowy charakter i konieczność późniejszego przełączenia do planowanej sieci kanalizacji;
- dla terenów mieszkaniowych z ekstensywną zabudową jednorodzinną i rekreacyjną, oznaczonych w studium ME, oraz terenów rekreacji indywidualnej z zabudową letniskową, dopuszcza się odprowadzenie ścieków bytowych do indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- wody opadowe z powierzchni zanieczyszczonych, w tym dróg o nawierzchniach nieprzepuszczalnych i placów składowych oraz innych powierzchni, stwarzających zagrożenie zanieczyszczenia wód podziemnych lub powierzchniowych, należy ujmować w systemy kanalizacji z odprowadzeniem do gruntów lub wód po ich oczyszczeniu, stosownie do przepisów prawa wodnego i prawa ochrony środowiska;  
wody opadowe z pozostałych powierzchni – niezanieczyszczone, można odprowadzać powierzchniowo na tereny biologicznie czynne lub poprzez indywidualne systemy kanalizacji do zbiorników retencyjnych;
- ustala się konieczność rozbudowy istniejącej sieci energetycznej średniego i niskiego napięcia, oraz budowę niezbędnych stacji transformatorowo-rozdzielczych dla zaopatrzenia w energię elektryczną terenów planowanych pod zabudowę i komunikację;
- istniejąca sieć energetyczna średniego i niskiego napięcia kolidująca z zagospodarowaniem przewidzianym w studium wymaga przebudowy;
- planuje się rozbudowę i budowę sieci gazowej na obszarze planu, dla zaopatrzenia w gaz terenów zabudowanych istniejących i planowanych pod zabudowę;

- zaopatrzenie w energię ciepłą z indywidualnych instalacji, z możliwością wykorzystania paliw: gazu, oleju opałowego, drewna oraz innych paliw przy zachowaniu dopuszczalnych norm emisji zanieczyszczeń powietrza i sprawności energetycznej;
- dopuszcza się budowę obiektów i montaż urządzeń dla wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym energii słonecznej i geotermalnej, o ile nie wpłynie to negatywnie na stan środowiska przyrodniczego, a w szczególności na gatunki ptaków, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz będzie zgodne z warunkami ochrony konserwatorskiej obiektów i obszarów zabytkowych;
- planuje się rozbudowę istniejącej sieci telekomunikacyjnej dla obsługi terenów planowanych pod zabudowę i komunikację;

#### 5.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.

Na terenie gminy znajduje się fragment elektroenergetycznej linii jednotorowej o napięciu 400 kV relacji Pasikurovice – Ostrów.

Ustala się utrzymanie i modernizację istniejącej linii przesyłowej.

Wzdłuż linii należy nadal przestrzegać ograniczeń w użytkowaniu terenu o szerokości 90 m ( po 45 m od osi linii w obu kierunkach).

Dla terenów znajdujących się w granicach podanych wielkości obowiązują następujące ustalenia:

- zabrania się lokalizować budynki mieszkalne i inne ( zwłaszcza szpitale, internaty, żłobki, przedszkola itp. ), przeznaczone na pobyt ludzi przez czas dłuższy niż 8 godzin na dobę.
- dopuszcza się realizację obiektów związanych z działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną i rolną, w których pobyt ludzi nie przekracza 8 godzin , przy spełnieniu wszystkich aktualnie obowiązujących przepisów. W tych przypadkach konieczne jest uzgodnienie warunków lokalizacji projektowanych obiektów i zagospodarowania tego terenu z właścicielem przedmiotowej linii.

#### 5.3. Gazownictwo.

Przy projektowaniu obiektów terenowych należy zachować następujące odległości:

- 50 m od czynnych odwiertów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi ( Dz. U. z 2002 r. Nr 109, poz. 961 ze zm. )
- 5 m od zlikwidowanych odwiertów, w strefie tej oraz na zlikwidowanych odwiertach zabrania się wznoszenia jakichkolwiek obiektów,
- odległość podstawową od gazociągów do projektowanych obiektów terenowych, którą wyznacza się w zależności od rodzajów obiektów terenowych, średnicy gazociągu i ciśnienia w nim panującego na podstawie przepisów według których sieć ta została zaprojektowana i wybudowana tj. rozporządzenia Ministra Górnictwa z dnia 18.08.1978r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe ( Dz. U. Nr 21, poz. 94 ) oraz normy branżowej BN – 80/8976-31, które przykładowo wynoszą:

- dla budynków użyteczności publicznej – 35m,
- dla budynków mieszkalnych – 20m,
- dla budynków niemieszkalnych (szopy, stodoły, garaże) – 15m,
- dla obiektów zakładów przemysłowych – 25m od granicy terenu.

Wyżej wymienione gazociągi zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 30.07.2001r. W sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe ( Dz. U. Nr 97, poz. 1055 ) posiadają także strefę kontrolowaną, która wynosi:

- do DN 150 włącznie – 4m
- powyżej DN 150 do DN 300 włącznie – 6m

przy czym linia środkowa strefy pokrywa się z osią gazociągu.

W strefach kontrolowanych nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

#### 5.4. Komunikacja.

Pożądane kierunki zmian układu drogowego :

- a) w zakresie dróg wojewódzkich :
  - budowa wschodniej obwodnicy miasta na ciągu drogi wojewódzkiej,
  - korekta trasy drogi wojewódzkiej we wsi Goszcz,
- b) w zakresie dróg powiatowych :
  - budowa południowej obwodnicy miasta łączącej drogi powiatowe z drogą wojewódzką
  - wzmocnienie istniejących nawierzchni bitumicznych pozyskanie środków pomocowych do zrealizowania powyższego celu, budowa tras rowerowych między miejscowościami
  - renowacja rowów przydrożnych dla poprawy odwodnienia dróg,
- c) w zakresie dróg gminnych :
  - poprawa komunikacji między wsiami poprzez modernizację dróg,
  - pozyskanie środków unijnych na ten cel,
  - poprawa parametrów dróg przechodzących przez obszary zabudowane,
  - renowacja rowów przydrożnych dla poprawy odwodnienia dróg.
- d) w zakresie obsługi podróźnych :
  - budowa parkingu dla samochodów ciężarowych na terenach przeznaczonych pod przemysł i składy
  - utrzymanie istniejących oraz utworzenie nowych punktów postoju dla samochodów osobowych - szczególnie parkingów leśnych.

#### 5.5. Gospodarka odpadami.

- Istniejące gminne składowisko odpadów komunalnych w Grabownie Wielkim wymaga przebudowy i modernizacji w celu dostosowania do norm ochrony środowiska.
- Wprowadzenie systemu segregacji odpadów komunalnych.
- Stworzenie kompleksowego systemu gospodarki odpadowej
- Likwidacja „dzikich” wysypisk śmieci poprzez rekultywację wyrobisk poeksploatacyjnych.

#### 5.6. Zadania z zakresu gospodarki wodno – ściekowej:

- wybudowanie studni zastępczej dla istniejącej na ujęciu w Chelstowie,
- wybudowanie dodatkowego zbiornika magazynowego wody pitnej na ujęciu w Grabownie Wielkim,
- wybudowanie studni zastępczej do istniejącej na ujęciu wody w Brzezince,
- wybudowanie odcinka wodociągu pomiędzy wsiami Drogoszowice – Sosnówka, wieś Sosnówka – studnia OW – 3
- dokonanie modernizacji Stacji uzdatniania wody w Grabownie Wielkim,
- wykonanie modernizacji istniejącej oczyszczalni ścieków w Twardogórze,
- wybudowanie oczyszczalni ścieków w Kuźni Goszczańskiej,
- wykonanie kanalizacji rozdzielczej na terenie Gminy Twardogóra,
- wyeliminowanie kanalizacji ogólnospławnej na terenie miasta Twardogóra, wymiana tzw. ponemieckiej sieci wodociągowej na terenie miasta Twardogóra.

## **6 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.**

### 6.1. W ramach realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewiduje się :

- budowę nowych dróg gminnych,
- rozbudowę sieci wodociągowych,
- rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- modernizację oczyszczalni ścieków w Twardogórze
- budowę nowej oczyszczalni ścieków w Kuźni Goszczańskiej, a wariantowo również w Grabownie Małym
- modernizację i rozbudowę składowiska odpadów w Grabownie Wielkim
- budowę i modernizację elektroenergetycznej sieci rozdzielczej,
- budowę i rozbudowę sieci gazowej,

- budowę i modernizację melioracji wodnych,
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- rozbudowa i utrzymanie cmentarzy,
- inne cele publiczne przewidziane przepisami odrębnymi, o znaczeniu lokalnym.

6.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, wymienione w pkt. 6.1. mogą być realizowane stosownie do potrzeb, na terenach o przeznaczeniu stosownym do rodzaju inwestycji, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym studium oraz w planach miejscowych.

## **7 OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.**

7.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego nie przewiduje na terenie gminy programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

7.2. Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich przewiduje budowę obejście drogą wojewódzką nr 448 miasta Twardogóry.

7.3. Ponadlokalne znaczenie będą miały działania związane z uregulowaniem gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach Widawy i Baryczy oraz system gospodarki odpadami, w ramach Planu gospodarki odpadami dla województwa dolnośląskiego.

## **8 OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 400 m<sup>2</sup> ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.**

8.1. Na części obszaru gminy (cz. obrębów Nowa Wieś Goszczańska, Dragów i Drożdżęcín) ustanowiony jest teren górniczy „Brzostowo”, ale ze względu na nieznaczny ujemny wpływ na środowisko, zgodnie z art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze ( Dz.U. z 1994 r. Nr 27 poz. 96 ze zmianami ) Rada Miejska podjęła uchwałę Nr XXXV/237/05 z dnia 08 września 2005 r. w sprawie: odstąpienia od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego.

8.2. Nie ustala się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości.

8.3. Nie ustala się na obszarze gminy terenów pod rozmieszczenie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m<sup>2</sup>.



8.4. Nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznej, w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

## **9 OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.**

9.1. W procesie rozwoju miasta i gminy plany miejscowe są podstawowym narzędziem tworzenia reguł zagospodarowania oraz „otwierania terenów” dla różnych nowych zamierzeń inwestycyjnych. Dlatego zależnie od potrzeb należy indywidualnie określić tereny, dla których opracowanie planów miejscowych będzie konieczne, Kolejność oraz zakres ustaleń planów powinny wynikać z bieżących potrzeb inwestycyjnych .

9.2. W niniejszym Studium wskazuje się na potrzebę opracowania planów miejscowych:

- dla terenów kwalifikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne i leśne, dla których, zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, wymagane będzie uzyskanie zgody odpowiednich organów na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- dla terenów miasta Twardogóry, znacznie zainwestowanych wymagających uporządkowania i ustalenia zasad zagospodarowania,
- dla terenów o potencjalnie korzystnej lokalizacji dla nowych inwestycji, które ze względu na niewłaściwą wewnętrzną strukturę przestrzenną lub własnościową ( np. nadmierne rozdrobnienie ) nie mogą być odpowiednio zagospodarowane,

## **10 KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.**

10.1. Funkcja rolnicza ulegać będzie systematycznej marginalizacji - ze względu na uwarunkowania lokalne obszar wiejski gminy zaliczono do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania.

10.2. Na obszarach wiejskich, prowadzenie działalności rolniczej powinno być zgodne z zasadami „zwykłej dobrej praktyki rolniczej”. Wymagania te określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 73, poz. 657 ze zm.).

10.3. Na obszarze całej gminy należy preferować rolnictwo ekologiczne.

10.4. Ustala się podstawowe kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej na obszarze gminy :

h. / h

- restrukturyzacja gospodarki rolnej i leśnej pod kątem ograniczeń wynikających z położenia w parku krajobrazowym oraz w planowanym obszarze chronionego krajobrazu
- rozwijanie bazy i zaplecza turystyczno – rekreacyjnego,
- rozwijanie bazy przetwórstwa rolno – spożywczego,
- rozwój agroturystyki i rolnictwa ekologicznego

10.5. Należy wprowadzić zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

10.6. Obszary lasów wymagają szczególnej ochrony i uzupełnienia drzewostanu. Dopuszcza się wymianę drzewostanu i zadrzewień celem porządkowania i prowadzenia właściwej gospodarki leśnej na podstawie Planu Urządzenia Lasu, będące podstawowym narzędziem do prowadzenia prawidłowej gospodarki w lasach państwowych.

10.7. Nowe nasadzenia lasu powinny być dokonywane gatunkami drzew zgodnymi z siedliskiem.

10.8. Należy dążyć do dalszego zwiększenia wskaźnika lesistości gminy. Do zalesienia powinny być przeznaczane gleby nieprzydatne dla rolnictwa.

10.9. Zasady prawidłowego wyznaczania terenów pod zalesienia :

- ciągłość przestrzenna lasów,
- tworzenie ciągów i korytarzy ekologicznych,
- powiększanie kompleksów leśnych,
- wyrównywanie granicy pomiędzy polem a lasem,
- łączenie drobnych, już istniejących powierzchni leśnych.

## **11 OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.**

Nie wyznacza się - nie występują na terenie gminy.

## **12 OBIEKTY LUB OBSZARY, NA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.**

Nie wyznacza się.

## **13 OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI.**

13.1. Tereny zdegradowane lub niewłaściwie zagospodarowane przeznaczają się do przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji, której celem jest przywrócenie naturalnego stanu środowiska.

13.2. Tereny po eksploatacji powierzchniowej kruszyw naturalnych (wyrobiska) należy poddać rekultywacji niezwłocznie po zaprzestaniu działalności.

Niezwłoczna rekultywacja wyrobisk zapobiegnie ich przekształceniom w „dzikie” wysypiska odpadów.

#### **14 GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.**

Na terenie gminy jako tereny zamknięte występują jedynie tereny linii kolejowych, dla których nie wyznaczono stref ochronnych

#### **15 SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ**

Ustalenia studium wyznaczają ramy dla rozwoju przestrzennego poszczególnych miejscowości w gminie Twardogóra, z uwzględnieniem wzajemnego oddziaływania terenów o różnym sposobie zagospodarowania i związanej z tym oddziaływaniem ochrony środowiska.

Podstawowym kryterium podziału terenów przeznaczonych pod zainwestowanie jest oddziaływanie na środowisko, w tym szczególnie na zdrowie ludzi.

Podział terenów przeznaczonych pod zainwestowanie na różne kategorie ma na celu umożliwienie prowadzenia działalności inwestycyjnej z różnym przeznaczeniem i wywołujących docelowo różne uciążliwości, przy równoczesnym zachowaniu zasady strefowania i szczególnej ochrony terenów zabudowy mieszkaniowej.

Dla terenów nie przeznaczonych pod zainwestowanie ustalono w studium dwie zasadnicze kategorie użytkowania : grunty rolne - stanowiące obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz grunty leśne i związane z gospodarką leśną.

Studium ustala również główne kierunki w zakresie utrzymania i rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji poprzez wskazanie przebiegu głównych dróg ( wraz z rezerwą na obejście drogą wojewódzką miasta ) oraz korytarzy infrastruktury technicznej i terenów urządzeń tej infrastruktury ( np. składowisko odpadów )

W studium wskazano obszary i obiekty objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych :

- rezerwat przyrody „Torfowisko koło Grabowna”
- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”
- obszar sieci Natura 2000
- użytek ekologiczny „Leśne stawki koło Goszcza”
- pomnik przyrody nieożywionej - dwa głazy narzutowe w Goli Wielkiej
- ostoje zwierząt chronionych - dwie bociana czarnego i jedna żółwia błotnego,
- obszary ochrony zbiorników wód podziemnych
- lasy ochronne

Ponadto w studium wskazano do objęcia ochroną :

- planowany obszar chronionego krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”
- zespół stawów w północnej części gminy
- wąwozy na terenie obrębów Sądrożyce, Chełstówek i Twardogóra

W studium szczegółowo wskazano obszary i obiekty objęte ochroną zabytków oraz obszary i obiekty wymagające ustanowienia ochrony w planach miejscowych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego oraz ustalono podstawowe zasady zagospodarowania tych terenów.

#### **16 UZASADNIENIE I SYNTEZA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TWARDOGÓRA NA PODSTAWIE**

UCHWAŁY NR XXVII.291.2017 RADY MIEJSKIEJ W  
TWARDOGÓRZE Z DNIA 27 KWIEŚNIA 2017 R.

Powierzchnia obszaru objętego zmianą Studium wynosi ok. 15,6 ha. Jest to teren obejmujący działkę nr 57 w północnej części obrębu Grabowno Wielkie w gminie Twardogóra, zlokalizowaną na zachód od miasta Twardogóra.

Wprowadzone zmiany umożliwią realizację polityki przestrzennej gminy Twardogóra polegającą na rezygnacji z rozbudowy składowiska odpadów na wskazanej działce nr 57 obręb Grabowno Wielkie oraz wprowadzeniu możliwości realizacji terenów produkcji, składów i aktywności gospodarczej wraz z ustaleniem parametrów i wskaźników zabudowy. Ze względu na opisany charakter zmiany analizy zgodne z wytycznymi art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, po przedstawiono w ograniczonym zakresie.

Na obszarze zmiany nie występują przesłanki do wprowadzenia ustaleń dotyczących:

- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych,
- obszarów wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
- obszarów zdegradowanych.

Na potrzeby zmiany Studium uaktualniono rysunek obowiązującego Studium (kierunki), w zakresie wymaganym dla wprowadzonej zmiany.

Zmiana nie wpływa na kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w sąsiedztwie obszaru opracowania.

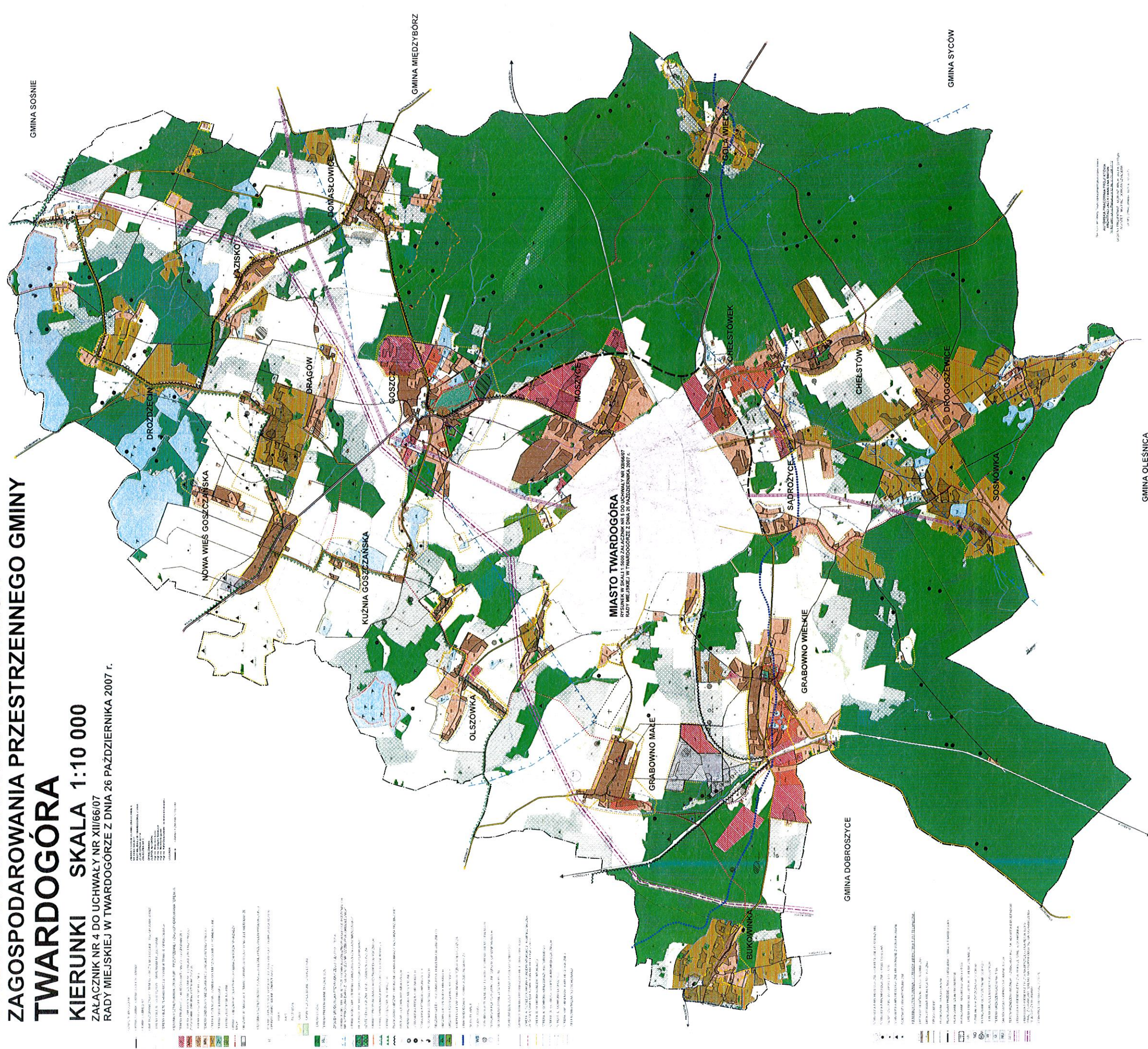
Zmiana została dokonana w formie rysunku i tekstu jednolitego ujednoliconego.



# STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY TWARDOGÓRA

KIERUNKI SKALA 1:10 000

ZALĄCZNIK NR 4 DO UCHWAŁY NR XIII/66/07  
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE Z DNIA 26 PAŹDZIERNIKA 2007 r.



WYKONANIE: BIURO PROJEKTOWO-KONSTRUKCYJNE  
ARCH. BIELETA PRACOWNIA PROJEKTOWA  
UL. WILKOŃSKA 10A, 42-100 WROCLAW  
TEL. 71 37 41 11 11  
WWW.BIUROPROJEKTOWO-KONSTRUKCYJNE.PL

*h.lw*



*Załącznik nr 5  
do uchwały Nr XXXIII.368.2017  
Rady Miejskiej w Twardogórze  
z dnia 23 listopada 2017 r.*

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany Studium

Do wyłożonego projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Twardogóra nie złożono uwag.

*h. l. b.*